

EĞİTİM VE BİLİM BAKANLIĐI
EĞİTİMİ GELİŞTİRME BÜROSU

Müfredat

Tarih ve Toplum

VI. sınıflar için

Üsküp, 2023

MÜFREDAT HAKKINDA TEMEL BİLGİLER

Ders	Tarih ve Toplum
Öğretim konusu türü/kategorisi	Zorunlu
Sınıf	VI (altıncı)
Müfredattaki konular/alanlar	TARİH modülü <ul style="list-style-type: none"> • Antik Uygarlıklar Avrupa ve Balkanlar tarihinde antik çağ COĞRAFYA modülü <ul style="list-style-type: none"> • Coğrafiğin düzlemin oryantasyonu • Akdeniz ülkeleri coğrafyası VATANDAŞLIK EĞİTİMİ modülü <ul style="list-style-type: none"> • Demokrasi ve hukuk
Ders sayısı	Haftada 3 ders/yılda 108 ders
Araç/gereçler	<ul style="list-style-type: none"> • Dijital akıllı cihazlar. • ders kitabı • ansiklopediler, sözlükler, tarih atlası, coğrafi atlas. • Dünyanın eski uygarlıklarının tarihi haritaları • Antik dönem tarihi haritalar • Poster kağıdı, yazı tahtası, keçeli kalem, resim kağıdı, boya kalem, cetvel, makas, yapıştırıcı, yapışkan bant, bilgisayar, LCD projektör. • Resimli materyal: eski uygarlıklar, dünya kültürel mirası, Akdeniz, saat dilimleri. • Küre, dünyanın fiziki-coğrafi haritası, farklı ölçeklerdeki coğrafi haritalar (plan, topografik, siyasi, ekonomik vb.), pusula. • Çalışma sayfaları (ders kitabına/kılavuza göre), haritalar. • Zaman işleyişi takvimi ve tarihi takvimlerden çizimler. • Tarihsel dönemlerin açıklamaları. • Dünyadaki ve ülkemizdeki arkeolojik sit alanları hakkında sunumlar.

	<ul style="list-style-type: none"> • Geçmiş olayların zaman çizelgesi, • Dergiler, gazeteler, internet portalları, sosyal ağlar. • Görsel-işitsel kayıtlı içerik, yaşa uygun uygulamalar. • Diğer kaynaklar Açık öğrenme : kültür anıtları, müzeler, kütüphaneler, ulusal kurumlar.
<p>Öğretim kadrosunda aranan özellikler</p>	<p>Altıncı sınıflardaki Tarih ve Toplum dersine girecek kadrolarda aşağıda belirtilen özellikler aranmaktadır:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tarih alanında yüksek lisans profesörü, Makedonya yeterlilikler çerçevesine göre yeterlilik seviyesi VI A ve en az 240 kredi Edinilen AKTS'ye göre veya tamamlanmış VII/1 derece • lisansüstü tarihçi, Makedon yeterlilikler çerçevesine göre yeterlilik düzeyi VI A ve AKTS'ye göre edinilmiş veya VII/1 derecesini tamamlamış en az 240 kredi • akredite edilmiş yüksek öğretim kurumlarında edinilmiş pedagojik-psikolojik ve metodik eğitim almış, Makedonya nitelikler çerçevesine göre VI A yeterlilik seviyesi ve AKTS'ye göre edinilmiş veya VII/1 derecesini tamamlamış en az 240 kredi ile mezun tarihçi-arşivci • tarih profesörü/mezun arkeolog, ortak akredite edilmiş yüksek öğretim kurumlarında edinilmiş pedagojik-psikolojik ve metodik eğitim , Makedon nitelikler çerçevesine göre VI A yeterlilik seviyesi ve AKTS'ye göre edinilmiş veya VII/1 derecesini tamamlamış en az 240 kredi <p>Coğrafya modülü için</p> <ul style="list-style-type: none"> • coğrafya , konu , yeterlilik düzeyi VI A ve AKTS'ye göre alınmış en az 240 kredi veya VII/1 derecesini tamamlamış olmak <p>Sivil Eğitim modülü için</p> <ul style="list-style-type: none"> • tarih alanında yüksek lisans profesörü, Makedon yeterlilikler çerçevesine göre yeterlilik seviyesi VI A ve AKTS'ye göre alınmış en az 240 kredi veya tamamlanmış VII/1 derecesi • lisansüstü tarihçi, Makedon yeterlilikler çerçevesine göre yeterlilik düzeyi VI A ve AKTS'ye göre edinilmiş veya VII/1 derecesini tamamlamış en az 240 kredi • akredite edilmiş yüksek öğretim kurumlarında edinilmiş pedagojik-psikolojik ve metodolojik eğitim almış, Makedonya nitelikler çerçevesine göre VI A yeterlilik seviyesi ve AKTS'ye göre edinilmiş veya VII/1 derecesini tamamlamış en az 240 kredi ile mezun tarihçi-arşivci • tarih profesörü/mezun arkeolog, akredite yüksek öğretim kurumlarında pedagojik-psikolojik ve metodolojik eğitim almış, Makedonya Yeterlilikler Çerçevesine göre Yeterlilik Düzeyi VI A ve AKTS'ye göre alınmış en az 240 kredi veya VII/1 derecesini tamamlamış • sosyoloji alanında yüksek lisans profesörü, Makedon yeterlilikler çerçevesine göre yeterlilik düzeyi VI A ve AKTS'ye göre alınmış en az 240 kredi veya VII/1 derecesini tamamlamış olmak

	<ul style="list-style-type: none"> • Mezun sosyolog, Makedonya Nitelikler Çerçevesine göre VI A yeterlilik düzeyi ve AKTS'ye göre alınmış en az 240 kredi veya VII/1 derecesini tamamlamış • felsefe alanında yüksek lisans profesörü, Makedon yeterlilikler çerçevesine göre yeterlilik seviyesi VI A ve AKTS'ye göre alınmış en az 240 kredi veya tamamlanmış VII/1 derecesi • felsefe mezunu, Makedon yeterlilikler çerçevesine göre yeterlilik seviyesi VI A ve AKTS'ye göre edinilmiş en az 240 kredi veya VII/1 derecesini tamamlamış • felsefe ve yurttaşlık eğitimi alanında yüksek lisans profesörü, Makedon yeterlilikler çerçevesine göre yeterlilik seviyesi VI A ve AKTS'ye göre alınmış en az 240 kredi veya tamamlanmış VII/1 derecesi
--	---

ULUSAL STANDARTLAR İLE BAĞLANTISI

Müfredatta belirtilen öğrenme çıktıları, **Toplum ve demokratik kültür** Ulusal Standartlardan alanın kapsadığı aşağıdaki yeterliliklerin kazanılmasına yol açar:

<i>Öğrenci şunları bilir ve/veya yapabilir:</i>	
VI-A.1	sosyal faktörlerin kişiyi ve çevreyi nasıl etkilediğini açıklar ve fikir oluştururken ve karar alırken bunları göz önünde bulundurur;
VI-A.2	toplulukta aktif eylem için gerçekçi ve ulaşılabilir hedefler belirleyerek iyileştirmek için kendi davranışını analiz eder;
VI-A.3	kendi bakış açısını geliştirmek ve tartışmak, diğer insanların bakış açılarını dinlemek ve analiz etmek ve aynı fikirde olmadığında bile onlara saygılı davranmak;
VI-A.4	farklı bağlamlarda (özellikle etik açıdan hassas durumlarda) farklı kişisel ve toplumsal değerleri ve davranışları eleştirel bir şekilde yansıtmak, toplumsal olarak kabul edilen norm ve değerlere saygı duymak ve aynı zamanda gerekli olduğunu düşündüğünde bunlara karşı çıkmak;
VI-A.5	insanlar arasındaki farklılıkları herhangi bir temelde (cinsiyet ve etnik köken, yaş, yetenekler, sosyal statü vb.) anlamak;
VI-A.6	kendinde ve başkalarında klişelerin ve önyargıların varlığını kabul etmek ve ayrımcılığa karşı çıkmak;
VI-A.7	kendi çevresinde sözel ve fiziksel şiddetin tezahürünü tanımak, şiddetin sonuçlarını algılamak ve karşı çıkmak;
VI-A.8	toplulukta insanları birleştiren ve ayıran şeyleri algılamak, herkesin ihtiyaçlarını ve çıkarlarını dikkate alarak topluluğun ilerlemesine katkıda bulunmanın yollarını bulmak;
VI-A.9	toplumdaki savunmasız grupları tanımak, insani ve gönüllü eylemlere katılmak ve onları desteklemek;
VI-A.12	sivil toplumun değerlerini, vatandaşların farklı rol ve davranışlarını ve buradaki rollerini eleştirel bir şekilde analiz etmek ve tartışmak;
VI-A.13	insan hakları ve çocuk hakları kavramlarını analiz etmek, hak ihlallerini tespit etmek ve ayırım gözetmeden saygı gösterilmesi gerektiğini anlamak;
VI-A.14	yasal devlette yürütme, yasama ve yargı organlarının sorumlulukları ile insan haklarının korunmasında devletin rolünü analiz

	etmek ve tartışmak;
VI-A.15	vatandaşların toplumdaki yaşamı etkileyebileceği ve durumu iyileştirmeye katılabileceği durumları belirlemek;
VI-A.16	gücün kötüye kullanıldığı durumların farkına varmak, yolsuzluğun birey, grup ve toplum üzerindeki zararlı etkilerini açıklamak ve bu tür olaylara çevrede karşı çıkmak;
VI-A.19	toplumdaki demokratik süreçlerin önemini anlatmak ve demokratik katılım ilkelerini okul içinde uygulamak;
VI-A.21	ulus, halk, etnik topluluk, vatandaşlar ve bireyler gibi terimlerin anlamlarını ayırt etmek; fenomenler: etnik ve ulusal aidiyet, vatanseverlik ve milliyetçilik, çoğunluk ve azınlık; kavramların yanı sıra: bölge, devlet, toplum, hükümet vb. gibi terimleri uygun şekilde kullanmak;
VI-A.22	Kuzey Makedonya Cumhuriyeti devletinin tüm ulusal sembollerini belirlemek ve bunlara saygı duymak ve devlete ait olma duygusunu göstermek;
VI-A.23	dünyadaki kıtaların, bölgelerin ve ülkelerin coğrafi özelliklerini tespit etmek ve sosyal gelişimleri ile ilişkilendirmek;
VI-A.24	ülkemizin coğrafi özelliklerini tespit etmek ve toplumsal gelişme ile ilişkilendirmek;
VI-A.25	doğal ve sosyal çevrelerin özelliklerini ve bunların insan yaşamının düzeni ile bağlantısını açıklamak;
VI-A.27	kendi halkının (sosyal, kültürel ve siyasi) tarihi ile ülkemizde ve bölgede yaşayan diğer halkların tarihlerini, özellikleriyle ve ortak tarihi geçmiş bağlamında ele almak ve anlatmak;
VI-A.29	savundukları etik norm ve değerlere özel vurgu yaparak, dünyadaki en yaygın dinler ile ateizm/agnostisizm arasındaki farkları ve benzerlikleri belirlemek.
<i>Öğrenci şunları anlar ve kabul eder:</i>	
VI-B. 1	insanlar arasındaki farklılıklara (cinsiyet ve etnik köken, yaş, yetenekler, sosyal statü vb.) dayalı olarak ayrımcılık yapmamalıdır;
VI-B. 2	çocuklar da dahil olmak üzere tüm insanlar, ihtiyaç ve ilgi alanlarına ilişkin fikir ve görüşlerini açıklama ve karar alma süreçlerine katılma hakkına sahiptir;
VI-B.4	insan haklarına ve özgürlüklerine karşı saygı, bireylerin ve bir bütün olarak toplumun refahı için çok önemlidir;
VI-B.5	toplumun başarılı bir şekilde işlemesi için eşitlik, hakkaniyet ve sosyal uyum gereklidir;
VI-B.6	ortak kamu çıkarına ulaşmak için başkalarıyla işbirliği esastır;
VI-B.7	her vatandaş, eylemlerinin başkaları ve çevre üzerindeki sonuçlarını sürekli olarak akılda tutarak, ailesine, çevresine ve bir bütün olarak topluma karşı sorumlu davranmakla yükümlüdür;
VI-B. 8	her vatandaş, insanların davranışlarını ve kurumların işleyişini düzenleyen kanun, tüzük ve yönetmeliklere uymakla yükümlüdür;
VI-B.9	her vatandaş, insan faaliyetlerinden kaynaklanan doğa değişikliklerinin sorumlu olduğunu bilmelidir;

VI-B.11	herkesin kendi dini olarak gördüğü dini seçme hakkı olduğu gibi, hiçbir dine mensub olmama hakkı da vardır ve bu yaptığı seçimden dolayı hiçbir şekilde eleştirilemez ve kötülenemez;
VI-B.12	ülkemiz, farklı kültürlerin/etnisitelerin üyelerinin yaşadığı çok kültürlü/çok etnikli bir toplumdur ve vatandaşlarının her biri, bütünleşmiş, etnik açıdan uyumlu bir toplumda birlikte yaşamak adına kültürlerarası alışverişe ve insan haklarına saygıya katkıda bulunmaktan sorumludur;
VI-B. 13	Kuzey Makedonya Cumhuriyeti devletine ait olmaktan kaynaklanan ulusal kimlik, devletin tüm vatandaşlarının kimliğinin temel bir bileşenidir.

Müfredat ayrıca Ulusal Standartlara ait aşağıda belirtilen yeterliliklerin kazanılmasını sağlar:

Dil Okuryazarlığı, Matematik ve Doğal Bilimler, Dijital Okuryazarlık, Kişisel ve Sosyal Gelişim, Bilişim, Teknoloji ve Girişimcilik, Sanatsal İfade ve Kültür

<i>Öğrenci şunları bilir ve/veya yapabilir:</i>	
I-A.2	edebi (şiir, kısa öykü, sunum/konuşma, edebi deneme, günlük vb.) ve edebi olmayan (tematik makale, rapor, istek, duyuru, reklam vb.) farklı yazılı anlatım biçimlerini bilme ve kullanma;
I-A.3	eleştirel ve yapıcı bir diyaloga öncülük etmek, görüşlerini tartışmacı bir şekilde ifade etmek;
I-A.5	dinleyici kitlesini (yaş ve etnik/kültürel çeşitlilik) dikkate alarak farklı içerikte ve farklı amaçlarla bir konuşma hazırlamak ve sunmak;
I-A.8	sesli mesajların içeriğini anlamak: mesajlardan bilgileri çıkarabilmek, analiz edebilmek, yorumlayabilmek/değerlendirebilmek ve özetleyebilmek ve bunları (yazılı ve sözlü olarak) kendi sözleriyle ifade edebilmek;
I-A.9	yazılı bir metnin içeriğini anlama: metinden bilgileri çıkarabilme, analiz edebilme, yorumlayabilme/değerlendirebilme ve özetleyebilme ve bunları (yazılı ve sözlü) kendi sözleriyle ifade edebilme;
I-A.10	görsel olarak sunulan içerikleri (şema, tablo ve grafikler, illüstrasyonlar, animasyonlar vb.) anlamak, görsel olarak sunulan içerikleri ayırabilmek, analiz edebilmek, yorumlayabilmek/değerlendirebilmek, özetleyebilmek ve bunları (yazılı ve sözlü) açıklayabilmek;
IA.12	farklı kaynaklardan ve ortamlardan gelen bilgileri kullanmak ve sunulan bilgilerin kaynağını, bağlamını, amacını ve güvenilirliğini dikkate alarak eleştirel bir şekilde yaklaşmak .
III - A .5	günlük hayatın farklı alanlarında bir standart uygulamak ,
III-A .16	ölçekli çizimler yapmak, kullanmak ve haritaları yorumlamak ,
III-A .25	sonuçların nasıl kontrol edileceğine karar vermek ve sorunun karşısında cevabın makul olup olmadığını değerlendirmek,
III-A.29	fikirleri düşünmek ve seçmek, gözlemlenmek , tahminde bulunmak ve varsayımlar (hipotezler) belirlemek, kanıt toplamak ve değerlendirmek, tahminleri kontrol etmek, araştırma planlamak, organize etmek ve yürütmek, sonuçları kaydetmek, işlemek, analiz etmek ve sunmak, sonuçları değerlendirmek ve tartışmak,

III-A.67	verilen coğrafi alanların eskizleri, haritaları, kayıtları ve dijital görüntüleri yardımıyla yön bulmak.
IV-A.9	çok kültürlü dijital alanda başkalarıyla iletişim kurarken, farklı katılımcılara saygı duyar ve dijital alanda yasal, kültürel ve etik davranış normlarına uyar;
IV-A.10	dijital kimliğine, güvenliğine ve itibarına özen göstermek ve gizlilik politikalarına saygı duymak;
IV-A.12	belirli bir amaca ve belirli bir izleyici kitlesine yönelik basit yaratıcı multimedya ürünlerini değiştirmek veya oluşturmak için statik ve dinamik temsilleri, sesi, metni ve görüntüleri birleştirerek farklı modeller ve simülasyonlar kullanma olasılıklarını keşfetmek;
IV-A.13	yenilik ve kullanılabilirlik dahil olmak üzere dijital ürünler ve çözümler için kalite kriterlerini tanımlamak;
V-A.3	kişinin farklı sosyal gruplara ait olma (örneğin: cinsiyet, etnik ve ulusal kimlik) ve hayatta sahip olduğu farklı roller (örneğin: öğrenci, oğul/kız) temelinde inşa ettiği kendi kimliğinin farklı bileşenlerini belirlemek;
V-A.4	kendi yetenek ve başarılarını (güçlü ve zayıf yönler dahil) değerlendirmek ve buna göre gelişimini ve ilerlemesini sağlayacak öncelikleri belirlemek;
VA.5	Kendi ve başkalarının duygularını tanımak, farklı durumlarda kendi duygusal tepkilerinin sonuçlarını algılamak ve duygularla başa çıkmak için uygun stratejiler geliştirmek;
VA.6	öğrenme ve kişisel gelişim için hedefler belirlemek ve bunları gerçekleştirme yolunda ortaya çıkan zorlukların üstesinden gelmek için çalışmak;
VA.7	öğrenmelerini kolaylaştırmak ve gelecekte kendi davranışlarını ayarlamak için kendi deneyimlerini kullanmak;
VA.8	belirlenen hedeflere verimli ve etkin bir şekilde ulaşmasını ve kendi ihtiyaçlarını karşılamasını sağlayacak şekilde kendi zamanını düzenlemek;
VA.9	kendi eylemlerinin ve başkalarının eylemlerinin kendisi ve başkaları için sonuçlarını öngörmek;
VA.10	doğruya ve yanlışa değer veren etik ilkeleri kendisinin ve başkalarının davranışlarında uygulamak ve erdemli karakter özelliklerini (dürüstlük, adalet, saygı, sabır, özen, edep, şükran, kararlılık, cesaret ve öz disiplin gibi) sergilemek;
VA.11	kimden, ne zaman ve nasıl yardım isteyebileceğinin bilincinde olarak bağımsız hareket etmek;
VA.12	sosyal baskılarla başarılı bir şekilde başa çıkmak;
VA.13	başkalarıyla iletişim kurmak ve duruma uygun şekilde kendini savunmak;
VA.14	aktif bir şekilde dinlemek ve uygun şekilde yanıt vermek, başkalarına empati ve anlayış göstermek ve kendi endişelerini ve ihtiyaçlarını yapıcı bir şekilde ifade etmek;
VA.15	ortak hedeflere ulaşmak için başkalarıyla işbirliği yapmak, kendi görüş ve ihtiyaçlarını başkalarıyla paylaşmak ve başkalarının görüş ve ihtiyaçlarını dikkate almak;
VA.16	başkalarıyla ilişkilerdeki sorunları tanımak ve ilgili tüm tarafların haklarına, ihtiyaçlarına ve çıkarlarına saygı duyarak çatışma çözümünde yapıcı bir şekilde yaklaşmak;
VA.17	kendisi için geri bildirim ve destek aramak, aynı zamanda başkalarının yararına yapıcı geri bildirim ve destek vermek;
VA.18	sorunları keşfetmek, bilgi ve önerileri analiz etmek ve değerlendirmek ve varsayımları kontrol etmek için araştırmak, ilgili sorular sormak;
VA.19	sonuç çıkarmak ve rasyonel kararlar almak için önerilerde bulunmak, farklı olasılıkları değerlendirmek ve sonuçları tahmin etmek;
VA.21	kendi öğrenmelerini analiz etmek, değerlendirmek ve geliştirmek;

VII-A.9	önceden kabul edilmiş kurallara göre ve tüm ekip üyelerinin rolüne ve katkısına sürekli saygı duyarak ekip çalışmasına aktif olarak katılmak;
VIII-A.3	sanatsal veya diğer yaratıcı ifade biçimlerini (bireysel veya toplu) kullanarak kendi fikirlerini, deneyimlerini ve duygularını ifade etmek;
VIII-A.5	edebiyat ve görsel sanatlar, müzik ve danslar, kültürel yapılar ve diğer kültürel ürünler aracılığıyla kendi kültürünün bilgisini ve çeşitli ifade biçimlerini ortaya koymak;
VIII-A.6	kendi kültürü ile daha dar ve daha geniş bir çevrede bulunan diğer kültürler arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri tespit etmek ve aralarındaki bağlantıyı ve karşılıklı bağımlılığı analiz etmek;
VIII-A.7	kültürel özelliklerin zaman içinde ve farklı bağlamlarda nasıl değiştiğini anlamak ve açıklamak;
VIII-A.10	kendi çevresinde ortaya çıkan diğer kültürel grupların üyelerine yönelik kalıp yargıları ve önyargıları tespit etmek ve sorgulamak;
VIII-A.12	dünyayı sadece kendi kültürünün mensuplarının bakış açısından değil, diğer kültürlerin bakış açısıyla da yorumlamak.
<i>Öğrenci şunları anlar ve kabul eder:</i>	
I-B.1	incelenmesi yoluyla ana dili kendi milli ve kültürel kimliğini geliştirir ve dil aracılığıyla kültürel mirası ve yaşama kültürünü aktarır;
I-B.3	değişik içerik ve yapıya sahip yazıları ve metinleri okuyarak okuryazarlık gelişir, kişinin kendisiyle ilgili ve dünya ile ilgili bakış açısı gelişir ve ihtiyaç yada zevk amaçlı yazmaya teşvik edilir;
I-B.4	kişinin fikrini ifade etme biçimi, iletişimin sürdürülmesine ve geliştirilmesine katkıda bulunabilir, ancak aynı zamanda yanlış anlamalara ve çatışmalara da neden olabilir ;
III- B. 5	merak ve yenilik, bilimsel araştırma düşüncesini geliştirmenin anahtarıdır ;
III-B.9	bilimsel teorilerin ve bunların uygulanmasının avantajlarını, sınırlamalarını ve risklerini anlamalı ve problem çözmenin ahlaki yönü de dahil olmak üzere doğru kararlar vermeye ve değerler oluşturmaya yönelik gelişmiş bir tutum göstermelidir.
IV-B.3	BİT'in potansiyellerinin artacağını ve izlenmesi ve kullanılması gerektiğini, ancak aynı zamanda dijital cihazlar aracılığıyla elde edilen veri ve bilgilerin güvenilirliği, gizliliği ve etkisi ile dikkatli ve özenli davranılması olması gerektiğini bilir;
IV-B.4	dijital alanda kimliğin, mahremiyetin ve duygusal güvenliğin korunmasını sağlamak önemlidir, bu gibi ortamlarda nefret söylemi ve siber şiddet kullanılır ve dijital topluluklarda iletişim kurallarına ve normlarına saygı gösterilmesi gereklidir;
IV-B.5	dijital ortamda bulunan bilgiler etik olarak, tanımlanmış kurallara göre ve insanların iyiliği için kullanılmalıdır;
V-B.2	kendi kimliğinin farkına varması, özgüveninin güçlenmesine ve kişisel gelişimine katkı sağlar;
V-B.3	kişinin kendi başarıları ve refahı büyük ölçüde harcadığı çabaya ve elde ettiği sonuçlara bağlıdır;
V-B.4	yaptığı her eylemin kendisi ve/veya çevresi için sonuçları vardır;

V-B.7	inisiyatif, sebat, azim ve sorumlulukla görevleri yerine getirmek, hedeflere ulaşmak ve günlük durumlarda zorlukların üstesinden gelmek için önemlidir;
V-B.8	başkalarıyla etkileşim iki yönlüdür - tıpkı başkalarından kendi ilgi ve ihtiyaçlarını karşılamalarını isteme hakkına sahip olduğu gibi, başkalarına da kendi ilgi ve ihtiyaçlarını karşılamaları için alan açma sorumluluğuna sahiptir;
V-B.9	geri bildirim almak ve yapıcı eleştiriyi kabul etmek, bireysel ve toplumsal düzeyde kişisel ilerlemeye yol açar;
VII-B.4	olumlu bir çalışma ortamı olu;turmak ve sürdürmek için iş ahlakı, kültürel duyarlılık ve başkalarına karşı tutum önemlidir;
VII-B.5	kaynaklar sınırsız değildir ve sorumlu bir şekilde kullanılmaları gerekir;
VIII-B.3	kişinin kendi kültürüne saygı duyması ve onu geliştirmesi, kültürel kimliğin ve haysiyetin güçlendirilmesine katkıda bulunur;
VIII-B.4	kültürel çeşitlilik, farklı kültürlerin üyelerinin kimlik gelişimini etkiler;
VIII-B.5	kültürler arasındaki farklılıklar, öğrenme için bir fırsat ve karşılıklı anlayış ve ilerleme için bir meydan okuma olarak görülmelidir;
VIII-B.6	diğer kültürlere saygı duymak ve teşvik etmek, kişinin kendi kültürüne başkaları tarafından saygı gösterilmesini sağlamaya katkıda bulunur.

ÖĞRENME ÇIKTILARI

Modül: Tarih	
Konu : ESKİ UYGARLIKLAR	
Toplam ders sayısı: 18	
Öğrenme çıktıları	
Öğrenci şunları yapabilecektir:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. eski uygarlıkları adlandırır, ne zaman ve nerede ortaya çıktıklarını açıklar; 2. Eski uygarlıklarda yaşama ve yönetim biçimini tanımlar; 3. Eski uygarlıkların halkları arasındaki farklı inanç ve dinleri karşılaştırır; 4. Eski uygarlıkların kültürel, bilimsel ve teknolojik başarılarını açıklar. 	
Öğrenci:	
5. Dünya kültür mirası olarak eski uygarlıklara saygı geliştirir.	
İçerikler (ve kavramlar)	Değerlendirme standartları
<ul style="list-style-type: none"> • Eski uygarlıkların ortaya çıkışı 	<ul style="list-style-type: none"> • Tarihi bir harita üzerinde eski uygarlıkların yerini belirler .

<p>(Mezopotamya, Mısır, Hindistan, Çin , Fenike, Girit-Miken kültürü , Maya)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zaman çizelgesindeki eski uygarlıkların her birinin ortaya çıkış dönemini ve süresini belirler. • Doğal koşulları tanımlar ve bunların eski uygarlıkların ortaya çıkışı ve gelişmesindeki rolünü açıklar. • Eski uygarlıkları ortaya çıkışlarının kronolojik sırasına, sürelerine, ortaya çıktıkları yer ve doğal koşullara göre karşılaştırır .
<ul style="list-style-type: none"> • İnsan hayatı <p>(tarım, hayvancılık, balıkçılık, zanaat, inşaat, gemi yapımı, denizcilik)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nüfusun ana mesleklerini tanımlar ve belirli eski uygarlıklara özgü mesleklerin örneklerini listeler. • İnsanların günlük yaşamlarını (yiyecek, giyecek, kutlamalar) farklı eski uygarlıklardan örneklerle anlatır. • Bazı eski uygarlıklarda kadının konumunu (örnekler aracılığıyla) açıklar.
<ul style="list-style-type: none"> • Yönetim <p>(firavun, hiyerarşi, zengin tabaka-aristokrasi (rahipler, askeri liderler), Konsey (İhtiyarlar Konseyi, Bilgeler Konseyi) fakir tabaka-köylüler, köleler, kanunlar, Hammurabi Kanunu, Sümer, Babil, Sargon, Hatshepsut , Cheops)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mezopotamya şehir devletlerindeki yönetim biçimini anlatır. • Hammurabi Kanunu'nun insanların günlük hayatlarında rolünü açıklar. • Firavunun sosyal hiyerarşi piramidindeki rolünü tanımlar ve ünlü firavunların isimlerini söyler. • Maya hükümdarlarının saltanatlarını anlatır.
<ul style="list-style-type: none"> • İnançlar ve dinler <p>(dinler, inançlar, mitoloji, tanrılar, çoktanrıcılık, tapınaklar, mabetler, piramitler, mumyalar)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eski uygarlıklardaki tanrıların özelliklerini anlatır. • Bazı eski uygarlıkların halkları arasında doğum, yaşam ve ölümle ilgili inançları açıklar. • Eski uygarlıkların tapınak/mabetlerinden örnekler verir ve özelliklerini açıklar. • Eski uygarlıkların dinlerindeki benzerlikleri ve farklılıkları listeler .
<ul style="list-style-type: none"> • Kültür <p>(piktografik yazı, hiyeroglif yazı, parşömen, papirüs, panteon, forum, Babil kulesi, zigurat, piramit, sfenks, Rosetta taşı, Vedalar)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eski uygarlıkların yazılarını tanıyarak, her yazı tipini belirtir ve tek tek yazılardaki karakterlerin neyi temsil ettiğini açıklar. • Eski uygarlıklarda kullanılan yazı malzemelerini açıklar. • Eski uygarlıklara ait edebî eser örneklerini listeler ve konu/içeriklerini kısaca açıklar. • Eski uygarlıkların sanat eserlerine/mimari başarılarına ilişkin örnekleri listeler ve kısaca tanımlar.
<ul style="list-style-type: none"> • Bilimin başlangıcı ve felsefi düşüncenin gelişimi <p>(astronomi, mühendislik, matematik, tıp, farmakoloji, felsefe, Konfüçyüs)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eski uygarlıklardaki teknolojik gelişmelerden çeşitli örnekler verir ve bunların önemini kısaca açıklar. • Eski uygarlıkların tıp, farmakoloji ve matematiğin gelişimindeki rolünü (örnekler aracılığıyla) açıklar. • Eski uygarlıklarda zamanın ölçülmesini (örnekler aracılığıyla) açıklar ve eski

- uygarlıkların astronominin gelişimindeki rolünü açıklar.
- Felsefi düşüncenin gelişmesinde Konfüçyüs'ün rolünü açıklar .

Etkinlik örnekleri

- Eski uygarlıkların ne zaman ortaya çıktıklarını, ne kadar sürdükleri ve nerelerde bulduklarını araştırma görevi verilir . Her grup, öğretmen tarafından hazırlanan küçük tarihi haritalarda işaretler ve işaretlenen yerlere uygarlığın ve ortaya çıktığı dönemin adının yazılı olduğu bir çıkartma yapıştırır . Daha sonra öğretmen her uygarlığın yerini ayrı ayrı gösterir ve her sunumdan sonra gruplar işaretlediklerinin doğruluğunu kontrol eder . Öğretmen tahtaya bir zaman çizgisi çizer , eski bir uygarlığı anlatır ve gruplardan bir temsilci belirli bir uygarlığın ne zaman ortaya çıktığını ve ne kadar süredir var olduğunu belirtmek için zaman çizelgesindeki uygun yerlere iki çıkartma yapıştırır. Tartışma konusu , eski uygarlıkları ortaya çıkışlarının kronolojik sırasına, sürelerine ve konumlarına göre karşılaştırmak .
- Öğretmen, belirli bir eski uygarlığın doğal-coğrafi özelliklerini (nehirler, dağlar, çöller, denizler, yağmur ormanları) içeren bir harita sunar (her biri için bir harita). Her uygarlığın sunumundan sonra öğrenciler (gruplara ayrılırlar) sunulan özellikleri çizip boş bir uygarlık haritası üzerine listelerler. Ardından, açık bir tartışmada, belirli bir uygarlığın ortaya çıkmasına neden olan doğal koşulları birlikte ifade ederler. Aynı prosedür tüm eski uygarlıklar için tekrarlanır ve sonraki her uygarlık bir öncekiyle karşılaştırılır. Sonunda, tüm öğrencilerle yapılan bir tartışmada, eski uygarlıkların ortaya çıkışı ve gelişmesinde doğal koşulların rolü hakkında sonuca varılır.
- Öğrenciler beş gruba ayrılır ve her grup (bir fiş çizerek) uygarlıklardan biri (Mezopotamya, Mısır, Hindistan, Çin ve Maya) üzerinde çalışır - "kendi" uygarlıklarındaki ana mesleklerin neler olduğunu araştırır ve (resimli ve açıklamalı) bir multimedya sunumu ile gösterir. Tüm medeniyetler için sunumlar gösterildikten sonra, öğrencilerle ortak bir tartışma yürütülür, bireysel medeniyetlerdeki mesleklerin temsilindeki benzerlikler ve farklılıklar belirlenir.
- Öğrenciler sınav için "rakip" gruplara ayrılır. Öğretmen, eski uygarlıklara özgü farklı yiyecekleri, kıyafetleri ve kutlamaları gösteren resimler kullanarak sorular sorar. Gösterilen her resimden sonra, gruplara hangi uygarlığa ait olduğu konusunda fikir birliğine varmaları ve neden böyle düşündüklerini açıklamaları için süre verilir. Her grup cevabı verir ve cevabın doğruluğuna göre (medeniyet+akıl yürütme) 0 ile 5 arasında puan alabilir. Her soruyu cevapladıktan sonra öğretmen doğru cevabı verir ve öğrencilerle birlikte hangi grubun kaç puan kazandığı karşılaştırılır. En az 10 farklı resim gösterildikten sonra her grubun kazandığı toplam puan hesaplanır ve kazanan ilan edilir. Ortak bir tartışma yürütülerek, farklı eski uygarlıkların karakteristik özelliği olan insanların günlük yaşamları (giyim, yemek ve kutlamalar) hakkında sonuca varılır.
- Öğrenciler beş gruba bölünür (her uygarlık için bir tane) ve her grup, belirli bir antik uygarlıkta kadının konumuna ilişkin farklı yönleri açıklayan bir metin yazar. Gruplar metni okumalı ve "kendi" medeniyetleri hakkında şu soruları yanıtlamalıdır: (1) Kadınların mülk sahibi olma hakkı var mıydı? (2) Nerelerde çalışabilirdi (hangi mesleklerde)? (3) Hükümete katılma hakkı var mıydı? (4) Ailedeki rolü neydi? (5) Erkeklerle aralarında ne kadar eşittiler? Her grup tüm soruların cevaplarını sunduktan sonra, bir medeniyetten diğerine kadının pozisyonundaki benzerlikler ve farklılıklar ortak bir çalışmada sunulmalıdır.

- Öğrenciler, eski Mısır'da firavunun rolüne ilişkin bir sunum izlerler. Daha sonra gruplara ayrılarak, toplumdaki farklı güç seviyelerine girmek için boş alanları olan çizilmiş bir piramit içeren bir kağıt alırlar. Her grup, bir iç tartışmadan sonra, firavun, rahipler, köleler, köylüler, zanaatkarlar, tüccarlar, askerler, soylular, yazıcılar gibi karşılık gelen güç düzeylerinde bir piramit düzenler. Öğretmen hiyerarşiyi sunar ve gruplar "kendi" piramitlerini doğru olanla karşılaştırır ve ortak bir tartışma yoluyla hiyerarşi açıklanır. Gruplara daha sonra firavunlar Hatshepsut ve Cheops'u araştırma ve onların yaşamlarından/hükümdarlıklarından bazı ilginç bilgiler çıkarma görevi verilir. Sonunda her firavun hakkındaki bilgileri ayrı ayrı okurlar.
- İlk olarak, öğrenciler Mezopotamya'da yönetim ve Maya uygarlığı hakkında bir sunum izlerler. Daha sonra, gruplara ayrılarak, iki uygarlığın yönetimindeki benzerlikleri ve farklılıkları gösteren bir ven diyagramı çizerler. Her grup, tahtaya çizilen bir ven diyagramında sonuçlarını ortaya koyar ve hep birlikte, tartışma yoluyla, her iki medeniyetteki yönetimin özelliklerini belirtir.
- Öğrenciler gruplara ayrılır ve her grup, üzerine aşağıdaki Hammurabi kanunlarının birinin yazılı olduğu bir kağıt hazırlar:
  - Bir kimse başkasının gözünü çıkarırsa, kendi gözünü çıkarmakla cezalandırılır. Birisi birinin kemiğini kırarsa, kendi kemiğini kırmakla cezalandırılır.
  - Eğer biri başka bir hür adamın kızına vurur ve onun doğmamış bebeğini kaybetmesine sebep olursa 10 gümüş şekel öder.
  - Oğul babasına vurursa eli kesilir.
  - Ev yıkılır ve sahibi ölürse evi yapan kişi öldürülür.
  - Birisi bir tapınaktan veya saraydan bir şey çalarsa öldürülür.

Her grup, verilen yasadaki cezanın hangi suça atıfta bulunduğunu, cezanın neden adil olmadığını, o yasanın o dönemde düzenin kurulmasına nasıl katkıda bulunduğunu tartışır. Her grup tahtaya "kendi" kanununu yazar ve tartıştıkları soruların cevaplarını sunar. Sonunda, Hammurabi'nin kanunu olduğu sonucuna varmak için ortak bir tartışma yapılır. Babil'deki insanların günlük hayatlarının çeşitli yönleriyle (aile, kölelik, mülk, ticaret vb.) ele alınır.
- Öğrenciler ikiye ayrılarak gruplara ayrılır ve her bir çift iki eski uygarlık üzerinde çalışır (örn. Mısır ve Hindistan, Mezopotamya ve Çin, Maya ve Mısır, Çin ve Hindistan...) - bir sunum hazırlamak için (bilgisayarda veya posterde) her kültürden bir tanrı/tanrıçayı betimleyecek ve aşağıdaki unsurları gösterecektir: (1) tanrının/tanrıçanın adı, (2) ait olduğu medeniyet, (3) temsil ettiği kavram, (4) onunla ilişkilendirilen fiziksel özellikler veya sembol (5) tanrı/tanrıça ile ilgili bazı mit veya hikayeler. Her grup "kendi" tanrılarını sunar ve ait oldukları eski uygarlığın adıyla tahtaya isimlerini yazar.
- Öğretmen doğum, yaşam ve ölümle ilgili inançları (metin ve/veya resimlerle) ve eski Mısır'ın tapınakları/mabetlerini gösteren bir poster gösterir. Posterde gösterilen özellikler anlatıldıktan sonra öğrenciler dört gruba ayrılır ve her gruba diğer dört eski uygarlıktan (Mezopotamya, Hindistan, Çin ve Maya) inançlar/mitler ve tapınaklar/türbelerin resmi bulunan kağıtlar verilir ve bunlarla bir poster hazırlamaları istenir. Tüm posterler duvara asılır ve her grup kendi posterini sunar. Öğretmen daha sonra tahtaya inançların ve dinlerin aşağıdaki genel özelliklerini yazar:
  - çoktanrıcılık,

- ritüeller ve kurbanlar,
- ölümden sonra yaşama inanmak,
- mitler ,
- tapınaklar/mabetler.

Öğrenciler, her grup kendi arasında listelenen özelliklerin her biri açısından "kendi" medeniyetleri ile diğer medeniyetler arasındaki benzerlikleri (ortak özellikleri) ve farklılıkları belirler. Elde ettikleri bilgileri sunduktan sonra, ortak bir tartışmada, beş eski uygarlığın tümü arasındaki karşılaştırmaları içeren genel sonuçlar çıkarılır.

- Proje Faaliyeti: Eski Uygarlıklarda Kültür ve Bilim: Etkinliğin amacı, internet araştırması yoluyla beş eski uygarlığın (Mısır, Mezopotamya, Hindistan, Çin, Maya) her biri için "kitaplar" hazırlamaktır. 6. Etkinlik ders saatinde gerçekleştirilir ve bu süre boyunca beş gruba ayrılan öğrenciler farklı yönler üzerinde çalışırlar. Bunu yaparken, birinci derste oluşan grupların aynı kalmasına, ancak sonraki derslerdeki her grubun farklı bir eski uygarlık üzerinde çalışmasına dikkat edilir ("kitaplar", sonraki her derste bir gruptan diğerine geçmekte ve böylece her grup, diğer sınıflara katkıda bulunabilmektedir.) Ele alınan her bir husus, 2-3 sayfalık metin ve resimlerle ifade edilir (bir bilgisayarda yazılıp düzenlenir ve bir yazıcıda basılır). "İçindekiler" bölümünü tamamladıktan sonra, her grup o bölümün yazılmasına katkıda bulunan öğrencilerin isimlerini verir ve bölümü yazmak için kullandıkları kaynakları listeler.

Çalışmanın yönleri şu şekilde düzenlenmiştir:

1. ders: Hangi tür yazı kullanılıyor, işaretler neye benziyor ve neyi temsil ediyorlar?
Hangi materyallerin üzerine yazı yazılmıştı ve nasıl gözükyorlar?
2. ders: En ünlü edebi eserler hangileridir ve konusu nedir?
En ünlü sanat eserleri ve/veya mimari başyapıtlar nelerdir?
3. ders: Teknolojideki gelişmeler nelerdir ve önemi nedir?
Bilimdeki başarılar nelerdir ve ne gibi öneme sahiptir?
4. ders: Zaman nasıl ölçülmüştür ve takvimleri neye benziyordu?

5. derste gruplar "kitap" için eski uygarlığın adını ve ortaya çıktığı zamanı/dönemi anlatan bir başlık sayfası hazırlar. Sayfayı kendi seçtikleri resimlerle süslerler. 6. derste öğretmen her kadim uygarlık hakkında aynı soruları sorar ve öğrenciler "kitapları" hazırlarken öğrendiklerinden yola çıkarak cevaplar verirler.

- Öğrenciler, filozof Konfüçyüs'ün resmi ve temel biyografik bilgiler içeren bir video sunumu izlerler. Sunum, Konfüçyüs'ün şu ünlü düşünceleriyle sona eriyor:

Sana yapılmasını istemediğin şeyi başkasına yapma.
Kendine saygı duyarsan diğerleri de sana saygı duyar.
Her şeyin bir güzelliği vardır ama bunu herkes göremez.
Söylersen, unutturum. Gösterirsen, hatırlarım. Yaparsam, öğrenirim.

Gruplara ayrılan öğrenciler , anlamlarının açıklamasını bulmak için düşünceleri tartışırlar. Her grup yorumlarını herkese sunar ve öğretmenin yardımıyla Konfüçyüs'ün söylemek istediği şeyi bulurlar. Sonuç olarak, Konfüçyüs'ün kişisel sorumluluğu vurgulayan düşüncelerinin, insan ilişkilerinin ve eğitimin sadece Çin'de değil tüm dünyada felsefi düşüncenin temelini oluşturduğu sonucuna varılmıştır.

Modül: **Tarih**

Konu : **AVRUPA VE BALKANLAR TARİHİNDE ANTİK ÇAĞ**

Toplam ders saati: **44**

Öğrenme çıktıları

Öğrenciler şunları yapabilecektir :

1. Antik Yunanistan'da (şehir devletlerinde) ve Antik Roma'da (başlangıçtan, Roma Cumhuriyeti'nden Roma İmparatorluğu'na kadar) yaşama ve yönetim biçimini tanımlar;
2. Antik Yunan ve Antik Roma'daki inanç ve dinleri karşılaştırır;
3. Antik Yunan ve Antik Roma'da kültür, sanat, bilim ve teknoloji alanındaki başarıları anlatır;
4. İliir kabilelerini, Eski Makedonya'da yaşayan kabileleri ve Trak kabilelerini sayar ve İliir, Makedon ve Trakya krallıklarındaki yaşam ve yönetimin özelliklerini açıklar;
5. III. İskender tarafından fethedilen bölgeleri listeler ve imparatorluğundaki kültürel etkileri açıklar;
6. Roma İmparatorluğu'nun Balkanlar'daki genişlemesini anlatır ve bunun Roma'nın İliir, Makedonya ve Trakya eyaletlerindeki insanların yaşamları üzerindeki etkisini açıklar;
7. Hristiyanlığın doğuşu, yayılması ve insan yaşamı üzerindeki etkisini açıklar.

İçindekiler (ve terimler)

Değerlendirme standartları

• Antik Yunanistan'da şehir devletleri

(şehir devleti (polis), Sparta, Atina, Korint, Teb, Maraton, Greko-Pers Savaşları, Peloponnesos Savaşı)

- Antik Yunan'da şehir devletinin (polis) anlamını açıklar.
- En ünlü şehir devletlerini listeler ve onları tarihsel bir haritada ve bir zaman çizelgesinde bulur .
- Atina ve Sparta arasındaki hükümet sistemindeki farklılıkları listeler.
- Atina ve Sparta'daki insanların günlük yaşamını (yemek, giyim, eğlence, müzik , meslekler) anlatır .
- Çocuk yetiştirmede Atina ve Sparta arasındaki farkları ve kadının rolünü aktarır.
- Pers Savaşlarının ne zaman, nerede ve neden yapıldığını belirtir.
- Peloponnesos Savaşı'nın ne zaman, kimler arasında ve neden yapıldığını belirtir .

• Antik Yunanistan'da din ve mitoloji

(Olympus, Zeus, Hera, Poseidon, Hades, Demeter, Athena, Apollo, Artemis, Ares, Afrodit, Hephaestus, Hermes, Dionysos, Perseus ve Medusa miti, Theseus ve Minotaur

- Olimpos'un Yunan tanrı ve tanrıçalarının isimlerini ve rollerini listeler.
- Yunan mitolojisinin insanların yaşamları üzerindeki etkisini açıklar.
- Antik Yunanistan'da dinin uygulanmasında tapınakların ve rahiplerin rolünü açıklar .

<p>miti, Prometheus miti)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Antik Yunan'da kültür, sanat, bilim ve felsefi düşünce <p>(Partenon, tiyatro, trajedi, komedi, dram, Homeros, İlyada, Odyssea, Truva atı, Aşil topuğu, Sokrates, Platon, Aristo, Pisagor, Arşimet, Hipokrat, Olimpiyat oyunları)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Antik Yunanistan'da tiyatroların neye benzediğini anlatıyor ve o dönemde bunun kültür gelişimi için önemini açıklıyor. Antik Yunanistan'ın en ünlü destanlarını ve yazarlarını sayar. "Truva atı" ve "Aşil topuğu"nun anlamını İlyada'dan bir örnekle açıklar. Matematik, bilim ve tıbbın gelişimine Pisagor, Arşimet ve Hipokrat'ın katkılarından bahseder . Antik Yunanistan'daki en ünlü filozofları (Sokrates, Platon ve Aristoteles) adlandırır. Olimpiyat Oyunlarının ne zaman, nerede ve nasıl ortaya çıktığını, nasıl düzenlendiğini ve hangi spor disiplinlerinin temsil edildiğini açıklar.
<ul style="list-style-type: none"> İlirya krallığı <p>(İlirya kabileleri, kökeni ve yayılışı, İlk İlirya devleti, Enkeleyler Krallığı, Taulantes, Ardieians, Dardanielılar)</p>	<ul style="list-style-type: none"> En önemli ilir kabilelerini, kökenlerini ve Balkan Yarımadası'ndaki dağılımlarını listeler. İlirlerin yaşam biçimini, inançlarını ve kültürünü anlatır. İlir krallıklarının doğduğu yerleri ve zamanını belirtir. En ünlü ilir hükümdarlarını (Agron, Teuta, Gentius) adlandırır ve yönetim tarzlarını açıklar. Çeşitli ilir hükümdarlıklarının siyasi ve ekonomik özelliklerini listeler.
<ul style="list-style-type: none"> Antik Makedonya <p>(Aiga, Vergina, Pella, Dion, Brygi, Payonians, Pelagonians, Vaşaklar, Orestes, Argeadi, Yukarı Makedonya, Aşağı Makedonya, Perdikkas I, Makedon Phalanx, Philip II)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Eski Makedonya'da yaşayan kabileleri ve başkentlerini listeler. Eski Makedonların yaşam biçimini, inançlarını ve kültürünü anlatır. Makedon krallığının Eski Makedonya'da ortaya çıktığı yeri ve zamanı belirler. Ünlü Makedon krallarının (Perdikas I, Philip II ve Alexander III) adlarını bilir ve saltanat sürelerini belirtir.
<ul style="list-style-type: none"> Büyük İskender'in durumu <p>(Makedonyalı İskender III, Aristoteles, Antigonides, Ptolemies, Seleukoslar, Kleopatra, İskenderiye, Helenizm)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Makedonya Kralı III. İskender'in hayatını ve saltanatını anlatır. Büyük İskender'in saltanatı sırasında fethettiği bölgeyi anlatır. Makedonya Kralı III. İskender tarafından fethedilen bölgelerin kültürel etkilerini açıklar. Makedonya Kralı III. İskender imparatorluğunun çöküşünden sonra oluşan krallıkları listeler.
<ul style="list-style-type: none"> Trakya krallıkları <p>(Trakya, Philippopolis, Serdika, Odris Krallığı, Odrisi , Serdi, Bessie, Teres I , Sevtus III)</p>	<ul style="list-style-type: none"> En önemli Trak kavimlerini listeler . Odris krallığının ortaya çıktığı yeri ve zamanı belirtir ve en önemli hükümdarlarının isimlerini verir. Trakların yaşam biçimini, inançlarını ve kültürlerini anlatır .
<ul style="list-style-type: none"> Roma, Roma Devleti ve Roma İmparatorluğu <p>(Romulus ve Remus, Konsüller, Senato,</p>	<ul style="list-style-type: none"> Roma'nın ne zaman kurulduğunu belirtir ve efsaneye göre nasıl kurulduğunu anlatır. Roma'nın ne zaman bir cumhuriyet olduğunu belirtir ve hükümet biçiminde neyin değiştiğini açıklar.

<p>Senatörler, Valiler, Tribünler, Plebler, Patrisyenler, Köleler, Pön Savaşları, Hannibal, Jül Sezar, Spartaküs, Gladyatör, İmparatorluk, Octavianus Augustus, İmparator, Eyaletler)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Roma Cumhuriyeti'nde farklı sosyal gruplardan insanların yaşamını anlatır . • Pön Savaşlarının ne zaman ve neden yapıldığını belirtir. • Antik Roma tarihinde Spartaküs'ün rolünü ve önemini açıklar. • Jül Sezar'ın antik Roma tarihindeki rolünü ve önemini açıklar. • Roma İmparatorluğu'nun ne zaman kurulduğunu ve ilk imparatorunun kim olduğunu belirtir. • Roma İmparatorluğu'nun Avrupa, Orta Doğu ve Kuzey Afrika'ya yayılmasını anlatır ve fethedilen bölgeleri tarihi bir harita üzerinde konumlandırır. • Roma İmparatorluğu'ndaki yönetim ve idare sistemini açıklar. • Roma İmparatorluğu'ndaki insanların günlük yaşamını (yemek, giyim, müzik, eğlence, aile) anlatır . • Roma İmparatorluğu'nun çöküşüne neden olan sebepleri belirtir. • Roma İmparatorluğu'nun Batı ve Doğu olarak bölünmesinin ne zaman gerçekleştiğini ve Batı'nın varlığının ne zaman sona erdiğini belirtir.
<ul style="list-style-type: none"> • Antik Roma'da Din ve Mitoloji (Jüpiter, Juno, Neptün, Minerva, Venüs, Mars, Merkür, Diana, Vulcan, Apollon , Ceres, Bach , Pluto, monoteizm, Hristiyanlık, İsa Mesih, Nasıra) 	<ul style="list-style-type: none"> • Yunan tanrı ve tanrıçalarına göre Roma tanrı ve tanrıçalarının adlarını ve rollerini sıralar. • Roma'da tanrıların/tanrıçaların, inançların ve dini uygulamaların insanların yaşamları üzerindeki etkisini açıklar . • Hristiyanlığın ortaya çıkışını açıklar ve Hristiyanlığın Roma İmparatorluğu'nda yayılmasını anlatır. • Hristiyanlığın etkisi altında insanların yaşamlarında meydana gelen değişiklikleri açıklar.
<ul style="list-style-type: none"> • Antik Roma'da kültür, sanat ve bilim (Kolezyum, Pantheon, Roma Forumu, Latin dili, Roma hukuku, yollar, su kemerleri, Roma hamamları, Galen, Roma rakamları, mancınık) 	<ul style="list-style-type: none"> • Antik Roma'da hükümet tarafından kullanılan dili adlandırır ve edebiyat ve bilim üzerindeki etkisini anlatır. • Mimarlık ve sanatta, inşaat ve askeri teknolojide, matematik ve tıpta önemli başarıları listeler. • Roma hukukunun ilkelerini ve bunların Antik Roma'daki insanların yasaları ve günlük yaşamları üzerindeki etkilerini ana hatlarıyla belirtir.
<ul style="list-style-type: none"> • Balkanlar'daki Roma varlığı (Romanizasyon, İllir, Makedonya, Trakya, Roma yolları, Via Egnatia/Via Ignatia) 	<ul style="list-style-type: none"> • Illyricum'un ne zaman bir Roma eyaleti haline geldiğini, eyaletin hangi topraklarda genişlediğini ve ne için önemli olduğunu belirtir. • Makedonya'nın ne zaman bir Roma eyaleti olduğu, eyaletin hangi topraklarda genişlediği ve ne için önemli olduğu belirtilir. • Trakya'nın ne zaman bir Roma eyaleti olduğu, eyaletin hangi topraklarda yayıldığı ve ne için önemli olduğu belirtilir. • Balkanlar'daki Roma egemenliği sırasında Roma kültürünün yaşam biçimi üzerindeki etkisini açıklar.

<ul style="list-style-type: none"> • Balkanlar'daki antik arkeolojik alanlar/siteler <p>(Apollonia, Butrint, Skupi, Stobi, Seutopolis, Heraclea, Trebenishte, Naissus, eser, arkeoloji, arkeologlar)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Balkanlar'daki antik çağ şehirlerinin en önemli arkeolojik alanlarını listeler ve tarihi/coğrafi bir harita üzerinde konumlarını belirler. • Balkanlar'daki antik kentlerin askeri-idari ve kültürel merkezler olarak önemini (arkeolojik eserler ve konumlarına göre) açıklar. • Balkan halklarının ortak kültürel mirası olarak antik arkeolojik alanların önemini açıklar.
--	---

Etkinlik örnekleri

- Gruplara ayrılan öğrencilere Antik Yunan'da şehirlerin nerede kurulduğunu araştırma görevi verilir. Sparta, Atina, Korint, Thebes'i bulurlar ve tarihi bir harita üzerinde işaretlerler. İşaretlenen yerlere şehir devletinin adının yazılı olduğu bir çıkartma yapıştırılmıştır. Ardından, her grup "kendi" tarihi haritasını sunar ve herkes birlikte yaptıklarının doğruluğunu kontrol eder. Tahtadaki bir zaman çizelgesinde, şehir devletlerinin her birinin ortaya çıkışını işaretlerler. Öğretmenle ortak bir tartışmada, öğrenciler *şehir devleti teriminin anlamını açıklarlar* .
- Gruplara ayrılan öğrencilere, özellikle Atina ve Sparta'daki yönetim biçimlerini anlatan birer metin verilir. Her grup , insanların nerede daha fazla hakka sahip olduğuna ve kararların nasıl alındığına özellikle dikkat ederek yönetimdeki farklılıkları tanımlar . Grupların çalışmalarının sunumundan sonra, iki ülkeden hangisinin demokratik, hangisinde askeri rejime sahip olduğu sonucuna varılır ve bunun nereden kaynaklandığı açık bir şekilde tartışılır.
- Öğrenciler gruplara ayrılır ve her grubun Atina veya Sparta'daki insanların yaşamının aşağıdaki yönlerinden birine adanmış bir multimedya sunumu (metin, resim ve muhtemelen sesli) hazırlaması gerekir: (1) yemek, (2) giyim, (3) meslekler, (4) müzik ve (5) eğlence. Grupların yarısı Atina, diğer yarısı da Sparta hakkında sunumlar hazırlar. Her grup çalışmasını ortak tartışma yoluyla sunduktan sonra, Atina ve Sparta arasındaki benzerlikler ve farklılıklar, analiz edilen tüm yönleriyle ortaya çıkarılır (ve tahtaya yazılır).
- Öğrenciler gruplara ayrılır ve her grup, Atina ve Sparta'yı karşılaştırdıkları bir multimedya sunumu (metin ve resimlerle) hazırlamalıdır; grupların yarısı çocuk yetiştirme, diğer yarısı ise kadınların buradaki rolü hakkında araştırma yapar. Her grup çalışmalarını ortak tartışma yoluyla sunduktan sonra, incelenen iki yön açısından Atina ve Sparta arasındaki farklar vurgulanır (ve tahtaya yazılır) ve her iki konuda da modern yaşamla bir karşılaştırma yapılır.
- Öğrenciler Pers Savaşları ile ilgili poster hazırlar. Bu amaçla gruplara ayrılırlar ve her grup savaşların farklı yönlerini araştırır ve tüm grupların ulaştığı bilgiler ortak bir poster kağıdı üzerinde sunulur:
  1. grup: Marathon ve Thermopylae savaşlarını listeleyen (ve gösteren) bir zaman çizelgesi çizer.
  2. grup: Onları iki savaşın geçtiği tarihi bir haritaya çizer.
  3. grup: Pers Savaşlarının nedenlerini belirtir.
  4. grup: Bugün kullanılan *maraton/maraton yarışı* teriminin nereden geldiğini açıklar .

Son olarak ise öğretmenin sorduğu sorularla Pers Savaşlarının ne zaman, nasıl ve neden olduğu özetlenir.
- Öğrenciler Peloponnesos Savaşları ile ilgili bir poster hazırlar. Bu amaçla öğrenciler gruplara ayrılırlar ve her grup savaşın farklı yönlerini araştırır ve tüm grupların ulaştığı bilgiler ortak bir poster kağıdı üzerinde sunulur:

1. grup Savaş dönemini işaretleyen bir zaman çizelgesi çizer ve savaşı resimlerle anlatır.
2. grup Savaşın her iki tarafını da listeler ve resimlerle gösterir.
3. grup Savaşın nedenlerini ve savaşan taraflar için sonuçlarını belirtir.
4. grup Savaşın halk üzerindeki sonuçlarını (yıkım, hastalık, ıstırap vb.) listeler.

Sonunda öğretmen tarafından sorulan sorular aracılığıyla Peloponnesos Savaşı'nın ne zaman, kimler arasında ve neden olduğu özetlenir.

- Gruplara ayrılan öğrencilere tanrıların/tanrıçaların adlarını ve rollerini (örneğin Athena – bilgelik tanrıçası) listeleyen bir çalışma kağıdı verilir ve bunları ezberleme görevi verilir. Öğretmen rekabetçi bir sınav düzenler: bir tanrının rolünü söyler ve her grubun öğretmene verdiği ayrı bir kağıda tanrının/tanrıçanın adını yazması için 10 saniyesi vardır. Verilen sürede doğru cevabı yazan her grup puan alır. Aynı etkinlik tüm tanrılar/tanrıçalar için tekrarlanır. Testi bitirdikten sonra, öğrenciler önce Olympus (nerede bulunduğu ve tanrılar/tanrıçalarla ilişkisi) ve ardından Delphi'deki tapınak (nerede olduğu, kime adandığı ve ne olduğu) hakkında bir sunum izler. Açık bir tartışma yoluyla öğrenciler, Antik Yunanistan'da dinin uygulanmasında tapınakların ve rahiplerin rolü hakkında sonuca varırlar.
- Gruplara ayrılan öğrenciler, belirli bir mitle (Perseus ve Medusa miti , Theseus ve Minotaur miti veya Prometheus miti) bir kağıt parçası çizerler. Grup içinde miti analiz ederler ve aşağıdaki soruları yanıtlarlar:

(1) Mitte tanrıların veya diğer doğüstü varlıkların rolü nedir?

(2) Efsane hangi olumlu nitelikleri vurguluyor?

Her grup "kendi" efsanesinin yanıtlarını sunar. Sonunda, ortak bir tartışmada, Antik Yunan'da insanların inanç ve değerlerinin oluşumunda mitlerin rolü hakkında sonuçlar çıkarılır. [Ek etkinlik: mitlerin öğrenciler tarafından dramatize edilmesi.]

- Gruplara ayrılan öğrenciler, Antik Yunan'daki tiyatroları araştırarak aşağıdaki soruları yanıtlamaya hazırlanırlar: (1) Tiyatrolar neye benziyordu? (2) Tiyatrolar ne içindi? (3) Gösteriler aracılığıyla hangi mesajlar verildi? ve (4) Kim rol aldı ve hangi maskeleri taktılar? Açık bir tartışmada öğretmenin sorduğu sorular yanıtlanır ve sonunda tiyatroların o dönemdeki kültürün gelişimi için önemi hakkında bir sonuca varılır.
- Öğretmen, Homeros'un İlyada ve Odysseia'sını Antik Yunan'ın en ünlü destanları olarak ifade eder ve her iki destanın içeriğini birkaç cümleyle özetler. Bunu yaparken, Aşil ve Aşil topuğu hikayesini ve Truva atının savaştaki rolünün hikayesini seçer. İkişerli gruplara ayrılan öğrenciler *Aşil topuğu* ve *Truva atı deyimlerinin* günümüzdeki anlamını araştırırlar. Ortak bir tartışmada *Truva atı* ifadesinin bize zararsız veya yararlı görüldüğü için bizim için önemli olan bir şeye erişim izni verdiğimiz, ancak daha sonra zararlı veya kötü niyetli olduğu ortaya çıkan biri veya bir şeyi ifade eder olduğu sonucuna varıldı. Aşil topuğu ifadesi ise, bir *bireyin* başkalarının ona zarar vermek için kullanabileceği en zayıf (en savunmasız) noktası anlamına gelir.
- Altı gruba ayrılan öğrenciler, Antik Yunan'ın ünlü bilim adamlarını araştırırlar. İki grup Pisagor'u araştırır - biri onun bilimsel başarılarını tanımlar, diğeri ise onun natürmort ve eseriyle ilgili meraklarını vurgular; her iki grup da bilgilerini metne ek olarak görüntülerin de yer aldığı ortak bir multimedya sunumunda birleştirir. Diğer iki grup Arşimet hakkında aynı şeyi araştırır ve sunar. Son iki grup da aynı şeyi Hipokrat için yapar. Öğretmen, her bilim insanı için sunum yaptıktan sonra öğrencilerin yardımıyla tahtaya yapılan sunumların bir özetini

yazar. Sonunda açık bir tartışmada matematik, bilim ve tıpta günümüze kadar etkilerinin ne olduğu tespit edilir.

- Öğretmen Sokrates, Platon ve Aristoteles'i Antik Yunan'ın en ünlü filozofları olarak sunar ve öğrencisinin kim olduğunu belirtir. Daha sonra, Sokrates'in muhataplarına yaptığına benzer şekilde, sınıfın çeşitli konularda "felsefe yapmaya" ayrılacağını duyurur. Öğretmen çeşitli konularda sorular sorar ve öğrenciler cevaplar ve amacın doğru bir cevaba ulaşmak değil, daha temel bir anlayışa ulaşmak için öğrencileri düşünmeye teşvik etmek olması önemlidir. Aşağıdaki konu örnekleri, bunlardan sonra tartışılacak sorular olabilir:
  - Mutluluk (Mutluluk nedir? Biz mi ararız yoksa kendiliğinden mi gelir? Bizi ne mutlu eder? Nasıl mutlu oluruz?)
  - Ahlak (Neyin doğru neyin yanlış olduğuna nasıl karar veririz? Neyin doğru/yanlış olduğunu bilmek için kurallara ve yasalara ihtiyacımız var mı yoksa kendimiz çözebilir miyiz?)
  - Eşitlik (Eşitlik nedir? Tüm insanlar eşit midir veya diğerlerinden daha az eşit olan insanlar var mıdır? Toplumdaki herkesi eşit kılmak için neler yapılabilir?)
  - Cesaret (Cesaret nedir? Cesareti nasıl gösteririz? Cesaret neden önemlidir? Cesur olmayı öğrenebilir misin yoksa cesur mu doğarsın?)
- Öğrenciler gruplara ayrılarak Olimpiyat Oyunlarını araştırırlar: (1) Antik Yunanistan'da Olimpiyat Oyunları ne zaman, nerede ve kimin onuruna düzenlendi? (2) Hangi spor dalları temsil edildi? (3) Kimler katılabilir? Ortak bir tartışmada, öğretmenin sorduğu sorular yanıtlanır ve her soru için o zaman nasıldı ve şimdi nasıl olduğuna dair bir karşılaştırma yapılır. Son olarak da Antik Yunanistan'da Olimpiyat Oyunlarının önemi hakkında sonuca varılır.
- Gruplara ayrılan öğrencilere, İliir kabilelerinin yerleştiği toprakları araştırmaları ve Balkanlar'da İliir kabilelerinin bulunduğu bölgeleri harita üzerinde işaretlemeleri için görevler verilir. Araştırmanın bir parçası olarak, Taulantların, Ardieilerin ve Dardanyalıların yaşadığı bölgeleri işaretlemeliler. Birlikte bilgilerin doğruluğunu kontrol ederler. Bu kabilelerin ortaya çıktıkları zamanı bir zaman çizelgesinde işaretlerler. Dersin sonunda İliir kabilelerinin ortaya çıktığı dönem ve mekan hakkında tartışırlar.
- Üç gruba ayrılan öğrencilere internette araştırma yaparak poster yapma görevi verilir. Birinci grup İliir kabilelerinin yaşam tarzlarını anlatan bir afiş yapar, ikinci gruba İliir kabilelerinin bilinen tanrılarını ve anlamlarını belirterek inançlarını, inançlarındaki diğer ritüelleri anlatan bir afiş yapma görevi verilir. Üçüncü grup ise Apollonia ve Dyrachion kenti gibi İliiryalıları arasındaki miras ve kültür merkezleri hakkındadır. Öğretmenle birlikte tüm bilgilerin doğruluğunu kontrol ederler. Daha sonra buldukları verileri bir poster üzerinde sunarlar ve nüfusun köylerde ve şehirlerde nasıl yaşadığını, İliiryalıların inançlarının Eski Yunanlılardan ne kadar farklı olduğunu ve en önemli maddi kalıntıların neler olduğunu tartışırlar.
- Öğrenciler, öğretmen tarafından hazırlanan bir zaman şeridi üzerinde Taulantes, Ardiees ve Dardania krallıklarının oluşum ve var oluş dönemlerini belirler ve bu krallıkların oluştuğu bölgeyi çıkartmalarla bir harita üzerinde işaretler. Öğrenciler bu krallıklarda siyasi ve ekonomik olarak neler olduğunu karşılaştırırlar. Daha sonra öğrenciler, İliir krallıklarının ortaya çıkışının zamanı ve mekanı ile farklı dönemlerde İliir krallıklarında meydana gelen siyasi ve ekonomik değişiklikleri tartışırlar.
- Öğrencilere İliir hükümdarları hakkında bir sunum yapma görevi verilir. İnternette, ansiklopedilerde ve diğer kaynaklarda araştırma

yaparlar. Daha sonra öğretmenle birlikte verilerin doğruluğunu kontrol ederler. Bir grup hükümdar Agron'a, bir grup Teuta'ya ve son grup Gentius'a ait bilgileri inceler. Bu üç hükümdarın ne zaman, nerede ve nasıl hüküm sürdüğünü araştırır ve yazarlar. Daha sonra hükümdarlıkları sırasında neler olduğunu, kiminle savaştıklarını, hükümdarlıkları sırasında ne gibi değişikliklerin olduğunu ve krallıklarının ne zaman ve ne şekilde sona erdiğini tartışırlar.

- Gruplara ayrılan öğrenciler, Eski Makedonya'da yaşayan ve daha sonra Eski Makedonya krallığının hangi kabilelerden oluştuğunu araştırırlar. Öğrenciler, öğretmenle birlikte bilgilerin doğruluğunu kontrol eder. Tüm öğrenciler Paionci, Linkesti, Pelagonci ve Oresti kabilelerinin bölgelerini araştırır ve çıkartmalı bir harita üzerinde işaretler . Gruplar sunum yaparlar ve ardından sunum yaptıkları kabilelerin ne zaman ve nerede yaşadıklarını tartışırlar, öğretmen Eski Makedonya topraklarında başka kabilelerin de yaşadığını açıklar.
- Üç gruba ayrılan öğrencilere İnternet ortamında Eski Makedonların yaşam biçimini, inançlarını ve kültürlerini araştırma görevi verilir. Öğretmenle birlikte verilerin doğruluğunu kontrol ederler. Daha sonra ilk grup, Eski Makedonların yaşam tarzı hakkında bir poster yapar. İkinci grup, Eski Makedonların inançları, tanrıları ve Dion'un dini merkezi hakkında bir poster yapar. Üçüncü grup, Eski Makedonların kültürü, konuştukları dil, Aiga ve Pella başkentleri ve Vergina'daki kraliyet mezarı hakkında bir poster yapar. Daha sonra öğrenciler bilgileri sunar ve açık bir tartışma yoluyla Eski Makedonların yaşam tarzı, inançları ve kültürü hakkında sonuca varılır.
- Öğrenciler gruplara ayrılarak tarihi bir harita üzerinde Makedon krallıklarının görüldüğü bölgeleri çıkartmalarla işaretler, ortaya çıkışlarını ve kaldıkları süreyi bir zaman çizelgesine kaydederler. Aynı tarihi harita ve zaman çizelgesinde, gruplar alanı, yani Perdikkas I, Philip II ve Alexander III'ün saltanatlarını işaretler . Ortak bir tartışmada, Perdika I'in Eski Makedon devletinin kurucusu sayılan ilk kral olduğu belirtilir ve öğretmen, II. Philip'in en çok reformları uygulaması ve Makedon falanksını kurmasıyla tanındığına işaret eder.
- Öğrenciler, gruplara ayrılarak araştırma yapar ve elde ettikleri verilere dayanarak Makedonyalı III . İskender'in hayatı ve hükümdarlığı hakkında bir sunum hazırlarlar. Grupların yarısı, hayatındaki en önemli olayları kaydettikleri bir zaman çizelgesi hazırlar:
  - (1) ne zaman doğduğu ve anne babası kimdi,
  - (2) tahsiline ne zaman başladığı ve hocasının kim olduğu,
  - (3) kral olduğunda,
  - (4) askeri seferlere ne zaman başladığı ve ilk olarak hangi ülke ile savaşa girdiği
  - (5) ne zaman ve nerede öldüğü .

Ayrı metin ve resim sayfalarının diğer yarısında şunlar yazılıdır:

- (1) nasıl biriydi
- (2) en sevdiği atın adı neydi
- (3) en iyi arkadaşı kimdi
- (4) en ünlü eşleri kimdi,
- (5) askerlere nasıl davranırdı

Her grup çalışmalarını sunduktan sonra öğrenciler üzerinde en büyük etkiyi bırakan anlar ortak bir tartışmada vurgulanır.

- Öğrenciler, Makedonya Kralı III. İskender'in saltanatı sırasında fethettiği tüm bölgeyi, bölgeler ve büyük şehirlerle işaretlenmiş olarak gösteren tarihi bir haritanın sunumunu izlerler. Öğrenciler gruplara ayrılarak o bölgenin sınırlarını (Avrupa, Afrika ve Asya ile birlikte) bir coğrafi harita üzerinde çizerler ve orada bulunan bölgeleri ve büyük şehirleri işaretlerler. Aynı zamanda, o topraklarda uzanan modern devletleri ve büyük şehirleri tanımlarlar. Sonunda öğrenciler belirledikleri modern ülkeleri ve şehirleri (her kıta için ayrı ayrı) söyler ve öğretmen bunları tahtaya yazar.
- Öğretmen öğrencilere kültürel etki teriminin anlamını tanıtır ve onlara III. İskender'in fetihlerinin farklı kültürlerin kaynaşmasını nasıl sağladığını açıklar. Öğrenciler üç gruba ayrılır ve her grup fethedilen bölgenin şu bölgelerinden birinin kültürel etkilerini (din, mimari ve sanat üzerindeki) araştırır: İran, Hindistan veya Mısır. Ardından, her grup "kendi" bölgeleri hakkında yazılı açıklamalar, haritalar, resimler ve diğer çizimlerle birlikte bir multimedya sunumu hazırlar. Grup sunumlarından sonra, farklı bölgelerdeki kültürel etkiler arasındaki benzerlikler ve farklılıklar üzerine bir tartışma yapılır. Sonunda öğretmen, Makedonya Kralı III. İskender'in ölümünden sonraki , yerel kültürlerin fetihleriyle getirdiği kültürle güçlü bir şekilde karıştığı döneme *Helenizm denildiğine dikkat çeker* .
- Makedonya III. İskender devletinin (Seleukids, Ptolemies ve Antigonids) çöküşünden sonra krallıkları ortaya çıkan hanedanları tahtaya yazar. Öğrenciler üç gruba ayrılır ve her grubun görevi bu krallıklardan birini araştırmak ve onun nerede yayıldığını ve en önemli hükümdarın kim olduğunu bir posterde göstermektir.
- Öğretmen tahtaya en önemli Trak kabilelerini (Odrisi, Asti ve Besi) yazar. Daha sonra gruplara ayrılan öğrencilere, Odris Krallığı'nın hangi topraklarda yayıldığı, ne zaman kurulduğu ve ne kadar sürdüğü ve en ünlü hükümdarlarının (Teres, Kotis I, I. Sevtus III) kim olduğunu araştırır . Öğretmen, öğrencilerin araştırdıkları şeyler hakkında doğru veya yanlış beyanlarda bulunur (örn. Odris Krallığı'nın ilk kralı I. Cotys'tir - Yanlış, Astiler ayrı bir Trakya kabilesidir - Doğru). Öğrenciler , ifadenin doğru olduğunu düşünüyorsa beğenmeli, yanlış olduğunu düşünüyorsa beğenmemelidir. Her ifadeden sonra, bir sonrakine geçmeden önce neden doğru ya da yanlış olduğu tartışılır.
- Gruplara ayrılan öğrenciler, Trakyalılar hakkında sorular içeren bir çalışma sayfası alırlar:
  - (1) Trakyalıların başlıca uğraşları nelerdi?
  - (2) Kabileler nasıl örgütlenmişti?
  - (3) Kadınların konumu neydi?
  - (4) Hangi tanrılara inanıyorlardı?
  - (5) Ölülerini nasıl gömdüler?
  - (6) Hangi enstrümanları çalıyorlardı?Soruları cevaplamak için öğrenciler araştırma yapar. Sonunda, her sorunun yanıtlarını sunup karşılaştırırlar ve öğretmen gerektiği takdirde eklemeler yapar veya düzeltir.
- Öğrenciler, Romulus ve Remus efsanesine göre Antik Roma'nın kökeni hakkında bir sunum izlerler. Daha sonra, Roma'nın bu şekilde

kurulmuş olmasının ne kadar muhtemel olduğu ve Antik Roma'nın kökeni ve varlığına dair kanıtların nereden alındığı tartışılarak, yalnızca arkeolojik alanların ve diğer yazılı materyallerin kanıt olarak kabul edilebileceği sonucuna varılmaktadır.

- Öğretmen tahtaya bir zaman çizelgesi çizer ve Roma'nın cumhuriyet olduğu dönemi belirler. Öğrenciler, Roma Cumhuriyeti'ndeki ana güç sahiplerinin (Konsüller, Senato, Ulusal Meclis) listelendiği bir sunumu takip eder. Gruplara ayrılan öğrenciler, farklı iktidar sahipleri hakkında - kimlerin katılabileceği, nasıl seçildikleri ve hangi yetkilere sahip oldukları - hakkında araştırma yapar ve kısa sunumlar hazırlar. Çalışmalarını sunduktan sonra, öğretmen tahtaya Roma Cumhuriyeti'ndeki yönetim biçimini temsil eden bir diyagram çizer.
- *plebler* grubuna ve *asilzadeler* grubuna atanmak üzere bir kağıt parçası çizer . [Sınıfın büyüklüğüne bağlı olarak, çeşitli pebej grupları, yani soylular oluşturulabilir.] Her grup "kendi" sosyal grubunu araştırır ve grubun şu özelliklerini (metin ve resimlerle) açıklayan bir poster hazırlar: toplumdaki güç, meslekler ve mülk/servet. Öğrencilerin poster sunumlarından önce öğretmen, Roma Cumhuriyeti'nde ayrı bir sosyal grup olarak kölelerin özelliklerini sunar. Hem pleblere hem de asilzadelere yönelik sunumlardan sonra, açık bir tartışma yoluyla analiz edilen özellikler karşılaştırılır.
- Gruplara ayrılan öğrencilere, üç Pön Savaşı'nın kısaca anlatıldığı bir çalışma sayfası verilir. Öğrencilerden verilen betimlemeleri inceledikten sonra çalışma sayfasında yer alan şu sorulara yanıt vermeleri beklenmektedir: (1) Pön Savaşları'nın nedeni nedir?, (2) Savaşlarda savaşan taraflar kimlerdir?, (3) Savaşların sebebi nedir? Hannibal ne ile ünlüdür? ve (4) Pön Savaşları nasıl sona erdi? Hangi savaşlarda savaşan iki tarafın liderlerinden biri öldü? Öğrencilerin verdiği cevaplar (soru soru) okunur ve öğretmen açıklar ve/veya gerekirse düzeltir.
- Öğrenciler Roma'da gladyatörleri, Colosseum'daki gladyatör dövüşlerini, Spartacus'un (köle olarak satılan ve gladyatör olmak için eğitilen bir Trakyalı) kökenlerini, Spartacus'un isyanını (kimler katıldı, sebebi neydi ve kime karşı organize edildi) anlatan bir sunum izlerler. Sunumdan sonra öğrenciler gruplara ayrılarak Spartaküs'ün hayatını ve mücadelesini anlatan (en az 10 sahneli) bir çizgi roman hazırlar ve çizerler. Bunu yaparken farklı kaynaklardan materyaller kullanabilirler. Her grup çizgi romanını sunduktan sonra , Spartaküs'ün ezilenlerin özgürlük mücadelesinde bir lider ve adaletsizliğe karşı direnişin bir sembolü olarak oynadığı rolün anlatıldığı bir tartışma gerçekleşir .
- Öğrenciler, Jül Sezar'ın hayatındaki şu önemli olayları ve katkılarını çok kısaca anlatan bir sunumu izlerler: (1) doğum, aile geçmişi ve suikast, (2) siyasi görevler (konsül, vali, diktatör), (3) savaflara katılım, (4) Kleopatra ile bağlantı, (5) takvimi yeniden düzenlemek. Gruplara ayrılan öğrenciler, ortak bir zaman çizelgesine yerleştirecekleri resimlerle göstermek için hangi olayı/kişiyi araştıracaklarını bir kağıt parçası çekerek seçerler. Son olarak, Jül Sezar'ın antik Roma tarihindeki önemi tartışılmaktadır.
- Öğrenciler beş gruba ayrılır ve her grup Roma İmparatorluğu'ndaki insanların günlük yaşamının bir yönünü araştırır: yemek, giyim, müzik, eğlence, aile. Amaç, tüm grupların birlikte, her bir yönünün, grupların İnternette buldukları resimlerle görüntülerde yoksulların yanı sıra erkekler, kadınlar ve çocuklar gösterileceği büyük bir poster hazırlaması, daha zengin olanları göstermeye dikkat ederek uygun başlıklar altında büyük bir poster kağıdına yazdırıp, kesip yapıştırmasıdır. Daha sonra her grup, günlük hayatın üzerinde çalıştıkları yönünü anlatmak için resimleri kullanır. Sonunda, açık bir tartışmada, Roma İmparatorluğu'ndaki insanların günlük yaşamlarının , ait oldukları sosyal gruba bağlı olarak büyük ölçüde farklılık gösterdiği sonucuna varılır.

- Öğrenciler, Roma İmparatorluğu'nun çöküş nedenlerini ("barbar" kabilelerin saldırıları, iç iktidar mücadeleleri, köle ve köylü isyanları, fethedilen halkların ayaklanmaları, hükümetteki yolsuzluk, ekonomik sorunlar) listeleyen bir sunumu seyrederek. Öğretmen verilen her neden için öğrencilerden gerilemeye nasıl katkıda bulunduğunu açıklamalarını ister (örneğin, öğretmen imparatorluğun "barbar" kabileler tarafından saldırıya uğradığını söyler ve öğrenciler saldırıların imparatorluğun zayıflamasına nasıl katkıda bulunduğunu açıklar). Öğretmen, Roma İmparatorluğu'nun ne zaman bölündüğünü ve imparatorluğun nasıl bölündüğünü anlattıktan sonra, öğrenciler Roma'nın ne zaman kurulduğunu, ne zaman Roma Cumhuriyeti olduğunu, Roma İmparatorluğu'nun ne zaman kurulduğunu ve ne zaman Batı ve Doğu olarak ikiye ayrıldığını ve Batı Roma İmparatorluğu düştüğünde... Ayrıca tarihi bir harita üzerinde Doğu ve Batı Roma İmparatorluklarına ait bölgeleri işaretlerler.
- 3-4 kişilik gruplara ayrılan öğrenciler, Yunan ve Roma tanrı ve tanrıçalarıyla oyun kartları yaparlar - her kartın üzerine bir tanrının/tanrıçanın adını yazar ve internetten alınan resimlerden modellenmiş bir resmini çizerler. Bu sırada tanrıların/tanrıçaların her birinin rolünü hatırlamaları gerekir. Ek bir kart Pantheon'u temsil eder. Daha sonra, kartlar grup üyeleri arasında rastgele sırayla dağıtılır ve birbirlerinden bir kart çekerler - her bir Yunan ve Roma tanrı/tanrıçasını eşleştirdiklerinde, eşleştirilmiş kartları masaya koyarlar. Oyun, herkes eşleşene kadar devam eder ve kazanan, Pantheon kartıyla kalan kişidir . Her grup çiftleri bir kağıda yapıştırır ve her bir çift için tanrıların/tanrıçaların rolünü yazar. Sunum sırasında güneş sistemindeki gezegenlerin isimleriyle bir benzetme yapılır. Son olarak, öğretmen, tanrılara olan inançların, tanrıları memnun edeceği ve onların beğenisini kazanacağı düşünülen kurbanlar sunarak, tanrıların onuruna mabetler ve tapınaklar inşa ederek ritüelleri ve ayinleri etkilediği sonucuna varmak için açık bir tartışmada sorular sorar.
- Öğrenciler, Hristiyanlığın ortaya çıkışını anlatan bir sunumu takip ederler. Ardından, gruplara ayrılarak aşağıdaki soruları yanıtlamak için araştırma yapmaları istenir:
  1. İsa Mesih ne zaman ve nerede doğdu?
  2. Hristiyanlığın yayılması nerede başladı ve nasıl ilerledi?
  3. O dönemde var olan diğer dinler ile Hristiyanlık arasındaki temel farklar nelerdi?Gruplar buldukları cevapları sunarlar ve gerekirse öğretmen bilgi takviyesinde bulunur. Daha sonra inanç, örf ve geleneklerdeki değişimler üzerinde durularak, Hristiyanlığın etkisiyle insanların yaşamlarında ne gibi değişiklikler olduğu tartışılmaktadır.
- Proje Aktivitesi: Antik Roma'da Kültür ve Bilim: Aktivitenin amacı, internet araştırması yoluyla bir multimedya sunumu yapmaktır. Sunum için veriler, öğrenciler tarafından (gruplara ayrılmış olarak) mümkün olduğu kadar çok toplanır. Her dersin sonunda öğretmen metni yazar ve öğrencilerin yönergelerine göre sunum slaytlarına çizimleri ekler. Dersler şunlara odaklanır:
  1. ders: Latin dili ve Latince yazılmış en önemli edebi eserler
Latin dilinin çeşitli bilim disiplinlerindeki varlığı
  2. ders: Mimarlık ve sanatta büyük başarılar
İnşaat ve askeri teknolojide büyük başarılar

Matematik ve tıpta büyük başarılar

3. ders: Roma hukukunun ilkeleri ve yasalar üzerindeki etkisi

Roma hukukunun insanların günlük yaşamına etkisi

4. derste sunumun başlık slaydı hazırlanır ve Roma kültür ve biliminin çağdaş kültür ve bilime katkısı hakkında tartışma yapılır.

- Öğrenciler, Roma'nın Balkan topraklarını fethinin bir parçası olarak İliya-Roma, Makedonya-Roma ve Trakya-Roma savaşları hakkında kısa bir sunum izlerler. Daha sonra gruplara ayrılarak Roma eyaletleri olan Makedonya, İliya ve Trakya'yı ne zaman Roma eyaleti haline geldiklerini, hangi topraklara yayıldıklarını ve ne için önemli olduklarını (her grup ayrı bir eyalet için) araştırırlar. Edinilen bilgilere dayanarak, her grup tahtadaki bir zaman çizelgesinde eyaletin kuruluş zamanını işaretler ve ayrı tarihi haritalarda her grup eyaletin topraklarını çizer ve ayrı bir sayfada eyaletin kuruluş tarihini gösterir. Grupların çalışmalarının sunumunun ardından vilayetlerin ne zaman oluştuğu, yayıldığı topraklar ve önemleri kıyaslanarak ortaklaşa bir tartışma gerçekleştirir.
- Öğrenciler, Roma kültürünün Balkanlar'daki Roma yönetimi sırasındaki yaşam tarzı üzerindeki etkisine ilişkin bir sunumu takip eder ve bu sunumda şunlar vurgulanır: (1) farklı bölgeler arasında iletişim, kültürel ve ekonomik alışverişi sağlayan yolların, köprülerin ve su kemerlerinin inşası, (2) Roma kültürü, sanatı ve dininin yayılmasına katkıda bulunan Roma mimari tarzında tapınaklar, tiyatrolar ve diğer kamu binalarının inşası. Öğrenciler gruplara ayrılarak Via Egnatia/Via Ignatia, Apollonia, Butrint, Skupi, Stobi, Seutopolis, Heraclea, Trebeniste ve Naissus'u araştırır, bir harita üzerinde konumlandırır ve hangi eser ve arkeolojik kalıntıların (silahlar, çömlekler, madeni paralar) içinden geldiğini belirler. , binalar) birikintilerinin her birinde antik etki görülebilir. Grupların çalışmalarının sunumunun ardından, Balkanlar'daki antik kentlerin askeri-idari ve kültürel merkezler olarak önemi açık bir tartışma yoluyla anlatılır ve antik arkeolojik alanların halkların ortak kültürel mirası olarak önemi anlatılır.

Modül: **Coğrafya**

Tema : **COĞRAFİK BÖLGENİN ORYANTASYONU**

Toplam ders sayısı: **14**

Öğrenme çıktıları

Öğrenci şunları yapabilecektir:

1. belirli durumlarda küre, coğrafi harita, çizgiler, meridyenler, izohipsler ve kartografik işaretler kullanır;
2. Belirli bir yerin enlem ve boylamını belirler ve bir harita kullanarak doğada mesafeyi hesaplamak için bir ölçek kullanır;
3. Uzayda yönlendirme yollarını açıklar ve bazılarını pratikte uygular;
4. Yerel saati, bölge saatini, dünya saatini, saat dilimlerini açıklar ve farklı saat dilimlerine ait yerlerin/şehirlerin zaman dilimlerini belirler.

İçerikler (ve kavramlar)

Değerlendirme standartları

• **Dünya haritası ve küre**

• **Ölçek**

(küre, coğrafi harita, coğrafi atlas, ölçek, sayısal ölçek, grafik ölçek, büyük ölçekli haritalar, orta

• Dünya'yı temsil etmek için bir küre ve bir haritayı model olarak kullanır.

• Haritada ölçeğin anlamını açıklar.

• Bir ölçek (sayısal ve grafiksel) kullanarak bir harita üzerinde ölçülen iki nokta arasındaki doğal mesafeyi hesaplar.

ölçekli haritalar, küçük ölçekli haritalar, topografik haritalar, tematik haritalar, kartografik projeksiyonlar, paralellikler, meridyenler, coğrafi/kartografik ağ, izohipsler, kartografik işaretler)	<ul style="list-style-type: none"> • Coğrafi harita türlerini ölçeğin büyüklüğüne (büyük ölçekli, orta ölçekli ve küçük ölçekli) ve içeriğine (coğrafi, topografik ve tematik) göre sınıflandırır . • Paralellerin, meridyenlerin, izohipslerin ve kartografik işaretlerin anlamlarını açıklar ve belirli durumlarda kullanır.
<ul style="list-style-type: none"> • Enlem ve Boylam (enlem, boylam) 	<ul style="list-style-type: none"> • Enlem ve boylamın anlamını açıklar. • Bir harita ve küre kullanarak belirli bir yerin enlem ve boylamını belirler.
<ul style="list-style-type: none"> • uzayda yönelim (coğrafi yönlendirme, pusula) 	<ul style="list-style-type: none"> • Dünyanın kenarlarını herhangi bir alet kullanmadan (gök cisimlerine, dini cisimlere ve diğer olgulara, bitki ve cisimlere göre) doğru olarak tespit eder. • Uzayda coğrafi yönlendirme için pusula veya mobil uygulama kullanır.
<ul style="list-style-type: none"> • Zaman dilimleri (gün, hafta, ay, yıl, yerel saat, saat dilimi, dünya saati, tarih aralığı, saat dilimleri) 	<ul style="list-style-type: none"> • Dünya'nın dönüşü ile günün uzunluğu ve Dünya'nın dönüşü ile bir yılın uzunluğu arasında bağlantı kurar. • Yerel saat, saat dilimi ve dünya saati arasında ayırım yapar. • Dünya üzerindeki zaman dilimlerinin dizilişini ve sayısını açıklar ve Dünya'nın zaman dilimlerinin haritasını yorumlar. • Bir saat dilimi haritası kullanarak belirli bir yerin saat dilimini belirler.

<p>Etkinlik örnekleri</p> <ul style="list-style-type: none"> • Küçük gruplar/çiftler halindeki öğrenciler, ansiklopediler ve/veya interneti kullanarak bir harita ve küreyi araştırırlar. Farklı türdeki haritaları (plan, topografik, siyasi, ekonomik vb.) inceler, ölçeğin büyüklüğüne ve içeriğine göre sınıflandırırlar. Her grup kısa bir sunum hazırlar ve bunu diğer gruplara sunar. • Küçük gruplar/çiftler halinde öğrenciler, ansiklopedileri ve/veya interneti kullanarak, harita işaretlerini ve izohipsleri araştırırlar. Her grup kısa bir sunum hazırlar ve sonunda hep birlikte kartografik işaretlerin ve izohipslerin harita üzerinde pratik uygulaması hakkında bir tartışma yürütürler. • Öğrenci bağımsız olarak bir harita üzerinde belirli bir yerin enlem ve boylamını belirler. • Küçük gruplar/çiftler halindeki öğrenciler, bir ölçek kullanarak, doğada belirli bir mesafenin harita üzerinde ölçülen aynı mesafeye kıyasla ne kadar olduğunu belirler. Her grup elde edilen sonucu sunar. • Öğrenci bağımsız olarak bir grafik ölçeği kullanarak bir harita üzerinde iki nokta arasındaki mesafeyi belirler. • Küçük gruplar/çiftler halindeki öğrenciler, sınıflarının belirli bir ölçekte planını yaparlar. • Küçük gruplar/çiftler halindeki öğrenciler, ansiklopediler ve/veya İnternet kullanarak, arazi yönünü harita olmadan ve arazi yönünü harita ile araştırırlar. Her grup araştırmasını diğerlerine sunar ve ardından coğrafi yönelimin bazı yollarını uygulamalı olarak gösterir. • Her öğrenci, sınıfta veya doğada bir pusula kullanarak coğrafi yönlendirmeyi gösterir. • Öğrenciler küçük gruplar/çiftler halinde bir coğrafi harita kullanarak farklı bir saat dilimine ait yerlerin/şehirlerin saat dilimini belirler. Her
---

grup kısa bir sunum hazırlar ve sonunda herkes saat dilimlerinin programı hakkında birlikte bir tartışma yürütür.

<p>Modül: Coğrafya</p> <p>Konu: AKDENİZ ÜLKELERİ COĞRAFYASI</p> <p>Toplam ders sayısı: 22</p>	
<p>Öğrenme çıktıları</p> <p>Öğrenci şunları yapabilecektir:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Akdeniz ülkelerinin coğrafi konumlarını, bölgesel görünümünü ve başkentlerini tanımlayacak ve bunları bir harita üzerinde gösterecek; 2. Akdeniz bölgesinin doğal-coğrafi özelliklerini tanımlar: rölyef, iklim, hidrografi, flora ve fauna; 3. Akdeniz ülkelerinin sosyo-coğrafik özelliklerini tanımlar: nüfus sayısı, temsil edilen diller, dinler ve diğer kültürel özellikler; 4. Akdeniz bölgesinde en çok temsil edilen ekonomik faaliyetleri listeler ve bölgedeki en büyük sanayi merkezlerini ve en önemli turistik yerleri coğrafi bir harita üzerinde gösterir. 	
İçerikler (ve kavramlar)	Değerlendirme standartları
<ul style="list-style-type: none"> • Akdeniz ülkelerinin coğrafi konumu ve genel görünümü (Akdeniz ülkeleri, Akdeniz, marjinal denizler) 	<ul style="list-style-type: none"> • Akdeniz ülkelerini, Akdeniz'den veya çevre denizlerinden birinde veya ona yakın olan ve üç kıtanın (Avrupa, Afrika ve Asya) bölümlerine ait ülkeler olarak tanımlar ve bunları bir harita üzerinde gösterir. • Akdeniz ülkelerinin dünyada neden elverişli bir coğrafi konuma sahip olduğunu açıklar. • Tüm Akdeniz ülkelerini ve başkentlerini adlandırır ve harita üzerinde gösterir. • Eski uygarlıkların topraklarına kadar uzanan modern Akdeniz devletlerini listeler ve harita üzerinde gösterir.
<ul style="list-style-type: none"> • Akdeniz ülkelerinin doğal-coğrafik özellikleri (ovalar, Panoniyen, Lombardiya, Eflak, Endülüs, Aragon, dağlar, Pireneler, Alpler, Apenninler, Dinarides, Atlas, Toroslar, çöller, Sahra, Libya çölü, Suriye çölü, iklim, iklim türleri, su toplama alanı, nehirler, Ebro, Rhone , Po, Tuna, Dinyester, Dinyeper, Don, Nil, Akdeniz, Ligurya Denizi, Tiren Denizi, Adriyatik Denizi, İyon Denizi, Ege Denizi, Marmara Denizi, Karadeniz, Azak Denizi, Levant Denizi, Adalar, Sicilya, Sardinya, Korsika , Girit, Balear Adaları, yarımadalar, İber Yarımadası, Balkan 	<ul style="list-style-type: none"> • Akdeniz bölgesindeki en karakteristik rölyef birimlerini (ovalar , dağlar ve çöller), yayıldığı ülkeleri ve bunları bir harita üzerinde gösterir. • Akdeniz bölgesinde hangi termal kuşaklar boyunca uzandığını ve hangi iklim tiplerinin baskın olarak temsil edildiğini belirtir ve özelliklerini açıklar. • Akdeniz'in su toplama alanını tanımlar, içine akan en büyük nehirleri, içinden geçtikleri ülkeleri adlandırır ve bunları bir harita üzerinde gösterir. • Akdeniz'i tanımlar ve marjinal denizlerini listeler ve bir harita üzerinde gösterir. • Hem Akdeniz'deki en büyük adaları, yarımadaları ve koyuları hem de hangi ülkelere ait olduklarını listeler. • Akdeniz bölgesindeki en önemli akarsuları, bu akarsuları hangi denizlerin birbirine bağladığını anlatıyor ve harita üzerinde gösteriyor. • Akdeniz bölgesindeki bitki ve hayvan yaşamının tipik temsilcilerini listeler ve bunların

<p>Yarımadası, Apennine Yarımadası, Küçük Asya, Tunus Yarımadası, Barka Yarımadası, körfezler (Lyon, Ceneviz, Selanik, Antalya, Sidra) boğazlar, (Cebelitarık Boğazı, Çanakkale Boğazı, İstanbul, Kerç Boğazı) , Süveyş Kanalı, güney meyveleri, asmalar, zeytinler .</p>	<p>bu bölge için dağılımını ve önemini açıklar .</p>
<p>• Akdeniz ülkelerinin sosyo-coğrafi özellikleri (nüfus sayısı, nüfus yoğunluğu, dinler , Hristiyanlık, İslam, Yahudilik , şehirler , limanlar, Barselona, Marsilya, Roma, Napoli, Atina, İstanbul, İzmir, Beyrut, Tel Aviv, Cezayir, Tunus, Trablus, İskenderiye)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Akdeniz ülkelerinde yaşayan toplam insan sayısını bilir. • Akdeniz bölgesindeki ülkelerin en büyük şehirlerini ve en büyük limanlarını adlandırır. • Akdeniz bölgesindeki ülkelerin dil, din, yemek, mimari ve müziklerindeki çeşitliliği benzerlik ve farklılıkları gösteren örneklerle açıklar.
<p>• Akdeniz ülkelerinin ekonomik-coğrafi özellikleri (iş faaliyetleri, sanayi merkezleri, turistik yerler)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Akdeniz bölgesinde en çok hangi ekonomik faaliyetlerin temsil edildiğini (tarım, sanayi, ticaret ve turizm) listeler ve nedenini açıklar. • Akdeniz bölgesinin en büyük sanayi merkezlerini listeler ve harita üzerinde gösterir. • Akdeniz kıyısındaki en önemli turizm noktalarını tanımlar ve harita üzerinde gösterir.
<p>Etkinlik örnekleri</p> <ul style="list-style-type: none"> • Küçük gruplara/çiftlere ayrılan öğrenciler, internet ve resimli materyal kullanarak hangi ülkelerin Akdeniz ülkeleri grubuna ait olduğunu, hangi kıtalarda yer aldıklarını, coğrafi konumlarının ne olduğunu ve başkentlerinin nerelerde olduğunu araştırırlar. Her grup kısa bir sunum hazırlar ve bunu diğer gruplara sunar. Sonunda herkes birlikte bir tartışma yürütür ve bu ülkelerin elverişli coğrafi konumu hakkında bir sonuca varırlar. • Öğrenciler, küçük gruplara/çiftlere ayrılarak bu bölgenin bitki ve hayvan dünyasının en önemli temsilcileri, internet ve resimli materyal kullanarak, Akdeniz bölgesinin uzandığı termal kuşakları, iklim tiplerini, bu bölgedeki en karakteristik kabartma birimleri (ovalar ve dağlar) ve bunların hangileri olduğunu araştırırlar. Her grup kısa bir sunum hazırlar, diğer gruplara sunar ve bu bölgedeki en geniş ovaları ve dağları bir harita üzerinde gösterir. • Öğrenciler, Akdeniz'in belirli özelliklerini tanıdıkları görsel bir sunumu izlerler. Daha sonra, küçük gruplara/çiftlere ayrılarak, internet ve resimli materyaller kullanılarak, Akdeniz'in marjinal denizleri ve içine akan daha büyük nehirler ve bunların hangi ülkelere geçtiği hakkında araştırma yapılır. Her grup kısa bir sunum hazırlar, bunu diğer gruplara sunar ve bir haritayı gösterir. • Küçük gruplara/çiftlere ayrılan öğrenciler, interneti ve resimli materyalleri kullanarak, eski uygarlıkların topraklarına kadar uzanan modern Akdeniz devletleri hakkında araştırma yaparlar. Her grup, belirli bir eski uygarlığın adını, yayıldığı kıtayı, yayıldığı günümüzün modern 	

devletlerinin adını listeleyen bir tablo halinde genel bir sunum hazırlar.

- Küçük gruplara/çiftlere ayrılan öğrenciler, interneti ve resimli materyalleri kullanarak, Yunanistan'da bulunan daha büyük adaları (hangi ülkelerin ait olduğu), yarımadaları (üzerlerinde hangi ülkelerin bulunduğu), körfezleri ve boğazları (bunları hangi denizlerin birbirine bağladığını) araştırırlar. Akdeniz. Her grup tablo şeklinde bir genel bakış hazırlar, diğer gruplara sunar ve bir coğrafi haritayı işaret eder.
- Küçük gruplara/çiftlere ayrılan öğrenciler, Akdeniz bölgesinin flora ve faunasının tipik temsilcilerinin metin ve fotoğraflarından oluşan bir poster hazırlar . Tartışmada, dağılımları anlatılır ve bölge için önemi açıklanır .
- Küçük gruplara/çiftlere ayrılan öğrenciler, interneti ve resimli materyalleri kullanarak Akdeniz bölgesindeki ülkelerdeki insan sayısını araştırırlar. Her grup, eyaletin toplam nüfusu, nüfus yoğunluğu, hangi dinin temsil edildiği ve o eyaletteki nüfusa göre en büyük şehir ile tablo halinde bir genel bakış hazırlar. Her grup kısa bir sunum hazırlar ve bunu diğer gruplara sunar. Sonunda, herkes birlikte bir tartışma yürütür ve tüm Akdeniz bölgesindeki toplam nüfus sayısı, en yoğun nüfuslu ülkeler hangileridir, nüfusun hangi dinlere mensup olduğu ve bu alandaki en büyük şehirlerin hangileri olduğu hakkında bir sonuca varırlar.
- Proje faaliyeti: Akdeniz'in çeşitliliği. Öğrenciler üç gruba ayrılır ve her grup iki ülke (1) İtalya ve Türkiye, (2) Yunanistan ve Mısır (3) İsrail ve Fas üzerinde çalışır . Gruplar "kendi" ülkelerinin dilini, dinini, yemeklerini, müziğini ve mimarisini çevrimiçi olarak araştırır ve bunları karşılaştırarak (resimler, haritalar, video/ses materyali, metin içeren) bir multimedya sunumu hazırlar. Her grup "kendi" ülkelerini tüm sınıfa sunar. Sonunda, ortak bir tartışma yoluyla, altı ülkenin tümü karşılaştırılır (benzerlikler ve farklılıklar ortaya çıkarılarak), bunlar bir tahta üzerinde özet bir biçimde sunulur ve Akdeniz bölgesinin çeşitliliği hakkında bir sonuca varılır.
- Küçük gruplara/çiftlere ayrılan öğrenciler, interneti ve resimli materyalleri kullanarak, Akdeniz bölgesindeki ülkelerde en gelişmiş ekonomik faaliyetleri araştırırlar. Her grup kısa bir sunum hazırlar ve bunu diğer gruplara sunar. Sonunda, herkes birlikte bir tartışma yürütür ve bu ülkelerde hangi ekonomik faaliyetin en fazla temsil edildiği konusunda bir sonuca varır.
- Öğrenciler, Akdeniz bölgesindeki en büyük limanları ve en çekici turistik yerleri tanıdıkları görsel bir sunumu izlerler. Daha sonra buldukları ülkenin ekonomik kalkınmasındaki önemini tartışırlar.
- Öğrenciler ikiye ayrılır, seyahat acentesi olarak hareket edecek ve turistik yerleri ziyaret etmek için reklam materyali (broşür şeklinde) hazırlamaları istenir. Reklam materyali, ülkeyi, konuşulan dili, kullanılan para birimini, başkenti ve en önemli kültürel yerleri, geleneksel yemekleri ve iklimi belirterek, belirli bir kıtadaki tüm Akdeniz ülkelerini ziyaret etmek için bir turist turu önermelidir. Bir grup, Afrika'nın Akdeniz ülkeleri, bir diğeri Asya'nın Akdeniz ülkeleri, üçüncüsü, Adriyatik ve İyon denizlerine erişimi olan Avrupa'nın Akdeniz ülkeleri ve dördüncüsü, doğrudan erişimi olan diğer Avrupa ülkeleri üzerinde çalışmaktadır. Broşürler metin ve resimler içerir. Sonunda broşürleri paylaşırlar ve turist olsalardı en çok ziyaret etmek istedikleri yeri seçerler.
- Küçük gruplara/çiftlere ayrılan öğrenciler, öğretmenin yönlendirdiği şekilde (nehirler, dağlar, şehirler) Akdeniz bölgesinin haritalarını doldururlar.

Modül: **VATANDAŞLIK EĞİTİMİ**

Konu : DEMOKRASİ VE HUKUK

Toplam ders sayısı: **10**

Öğrenme çıktıları

Öğrenci şunları yapabilecektir :

1. demokrasi ve demokratik yönetimin ne anlama geldiğini açıklar;
2. yasama, yürütme ve yargının rolünü açıklar;
3. hukukun üstünlüğünün unsurlarını ve iyi yönetim ilkelerini belirtir;
4. bu ilkelerin ihlalinin kötüye kullanıldığını kabul eder.

Öğrenci farkındalık geliştirir:

5. hukukun üstünlüğü ve hukuk devletinin geliştirilmesi ihtiyacı hakkında.

İçerikler (ve kavramlar)	Değerlendirme standartları
<ul style="list-style-type: none"> • Demokrasi ve demokratik yönetim (çağdaş demokrasi, Atina demokrasisi, doğrudan ve temsili demokrasi, başkanlık ve parlamenter demokrasi, demokratik seçimler, referandum, oy hakkı, yurttaşlar)	<ul style="list-style-type: none"> • Demokrasi kavramını açıklar. • Doğrudan ve temsili demokrasiyi ayırt eder ve işleyişini açıklar. • Başkanlık ve parlamenter demokrasiyi ayırt eder ve işleyişini açıklar. • Demokratik seçim yapma sürecini açıklar. • Atina demokrasisi ile modern demokrasiler arasında fark yaratır .
<ul style="list-style-type: none"> • Güç ayrılığı (Anayasa, kanunlar, hükümet, yasama, yürütme ve yargı organı, Cumhurbaşkanı, meclis, milletvekilleri, Hükümet, bakanlar, mahkemeler, hakimler, yolsuzluk)	<ul style="list-style-type: none"> • Devletin işleyişinde Anayasa'nın rolünü açıklar . • Yasama, yürütme ve yargı organlarının farkını açıklar . • Devlet kurumlarını adlandırır , yetki ve işlevlerine göre karşılaştırır. • Yasama, yürütme ve yargı organlarının vatandaş yararına işleyişine örnekler verir . • Gücün kötüye kullanılmasına örnekler verir.
<ul style="list-style-type: none"> • Hukuk Kuralları (kanun önünde eşitlik, kanun önünde hesap verebilirlik, adil ve tarafsız hukuk sistemi, adalete erişim ve şeffaflık)	<ul style="list-style-type: none"> • Antik çağlardan günümüze yasaların rolünü açıklar. • Hukukun üstünlüğünün gerekliliğini ve hukukun üstünlüğünün sağlanmasını açıklar. • Hukuk devletinin temel unsurlarını (kanun önünde eşitlik, kanun önünde hesap verebilirlik, adil ve tarafsız hukuk sistemi, adalete erişim ve şeffaflık) örneklerle açıklar. • Hukuk devletinin ihlal edildiği durumlara örnekler verir.
<ul style="list-style-type: none"> • İyi yönetim ilkeleri (hesap verebilirlik, şeffaflık, tarafsızlık ve	<ul style="list-style-type: none"> • İyi yönetim ilkelerini (hesap verebilirlik, şeffaflık, tarafsızlık ve sorumluluk) örneklerle açıklar. • Kurumların iyi yönetim ilkelerini ihlal ettiği durumlara örnekler verir.

Etkinlik örnekleri

- Açık bir tartışmada, öğrenciler *demokrasi* terimiyle ne kastettiklerini ve demokrasinin toplum için neden önemli olduğunu söylerler. Öğretmenin sorduğu sorularla, demokraside gücün yurttaşların elinde olduğu sonucuna ortaklaşa varılmalıdır. Daha sonra öğretmen doğrudan demokrasi ile temsili demokrasi arasındaki farkları açıklar ve öğrenciler küçük gruplara ayrılarak kendi okullarında ve ülkemizde doğrudan demokrasinin ne zaman uygulandığına (örneğin bir sınıf topluluğunun başkanı seçilirken) örnekler verirler. Gruplar örneklerini sunduktan sonra, doğrudan ve temsili demokrasinin işleyişindeki farkın ne olduğu sonucuna varılması gereken bir tartışma açılır.
- Öğretmen "Başkanlık ve Parlamenter Demokrasi" konulu bir tartışma düzenler: Öğrenciler dört gruba ayrılır - ikisi başkanlık sisteminin avantajını, diğer ikisi parlamenter demokrasinin avantajını tartışmaya hazırlanmalıdır. Hazırlık aşamasında, "kendilerinden" yana olanları vurgulayabilmek için her iki demokrasi türünün de avantajlarını ve dezavantajlarını algılamalıdır. Ardından, her gruptan bir temsilci bir tartışmaya katılır ve diğerleri tüm argümanların söylenip söylenmediğini izler. Sonunda, iki demokrasi türü arasındaki farklar özetlenir ve öğretmen her iki demokrasi türünün özelliklerini gösteren dünyadaki ülkelerden örnekler verir.
- Öğrenciler, ülkemizde Cumhurbaşkanı seçimi için demokratik seçimlerin yapılması sürecindeki adımları anlatan bir sunumu takip ederler. Daha sonra gruplara ayrılarak, bir departman topluluğu başkanı seçilirken bu sürecin nasıl uygulanması gerektiğini adım adım açıklarlar. Gruplar adımları sunup uzlaştırdıktan sonra, bu adımların kendi departman topluluklarının başkanının seçiminde ne kadar tutarlı bir şekilde uygulandığı tartışılır ve eğer uygulanmıyorsa, tutarsız uygulamanın sonuçlarının ne olduğu hakkında sonuca varılır.
- Öğrenciler gruplara ayrılarak Atina demokrasisi hakkında öğrendiklerinden yola çıkarak günümüz demokrasileri ile karşılaştırmalar yaparlar. Grupların yarısı benzerlikleri, diğer yarısı farklılıkları sıralar. Her grup teker teker tahtaya bir benzerlik/farklılığı uygun başlık altında (*Benzerlikler ve Farklılıklar*) yazar, ta ki buldukları her şeyi tekrar etmeden yazana kadar. Son olarak, benzerlikler üzerinde çalışan öğrenciler, diğer grupların ortaya koyduğu farklılıkları özetler ve benzerlikler üzerinde çalışanlar tam tersini yapar.
- Öğrenciler gruplara ayrılır ve her gruba ülke Anayasasının bir nüshası ve her grup çalışırken Anayasanın farklı yönlerini belirleyen maddelerini listeleyecekleri bir poster (metin ve resimlerle) hazırlama görevi verilir. Bu görev şu şekilde gerçekleşir:
  1. grup: Devletin ne olarak tanımlandığını ve temel değerlerinin neler olduğunu belirten Anayasa maddelerini listeler (Temel Tespitlerden)
  2. grup: İlk 10 makeden medeni ve siyasi özgürlükler ve haklarla ilgili 5 makaleyi listeler (Temel Özgürlükler, İnsan ve Vatandaş Hakları'ndan)
  3. grup: Son 10 makeden medeni ve siyasi özgürlükler ve haklarla ilgili 5 makaleyi listeler (Temel Özgürlükler, İnsan ve Vatandaş Hakları'ndan)
  4. grup: Meclisin, Hükümetin ve Başkanın rolünü tanımlayan birer madde listeler (Eyalet Hükümeti Teşkilatı'ndan)
  5. grup: Yargının ve Cumhuriyet Savcılığının (Eyalet Hükümeti Teşkilatı'ndan) rolünü tanımlayan birer madde listeler.Posterler tahtaya asılır ve her grup diğerlerine sunar. Son olarak, devletin işleyişinde Anayasa'nın rolü tartışılmakta ve Anayasa'nın devletin

ilkelerini, yapısını ve işleyişini belirleyen temel bir belge olduğu sonucuna varılmaktadır.

- İkişerli gruplara ayrılan öğrenciler bir dizi kağıt alırlar ve her bir kağıda şu büyük harflerden biri yazılır: Z (yasama için), I (yürütme için) ve S (yargı için). Öğretmen, yasama, yürütme ve yargı organlarının taşıyıcısı olan ayrı ayrı kurumların ve/veya ayrı ayrı yetkilerinin/işlevlerinin sıralandığı cümleler okur. Her okunan cümleden sonra, çiftler cümlenin ait olduklarını düşündükleri harfin bulunduğu kağıdı alırlar ve doğru cevabı duyduktan sonra çiftlerden kaçının doğru cevap verdiğini birlikte belirtirler. Aynı zamanda öğretmen tahtaya *Yasama, Yürütme ve Yargı olmak üzere üç alandan birinde kurumu ve yetki alanını yazar*. Son olarak öğrencilerin yasama, yürütme ve yargı organlarının vatandaş yararına işleyişine ve yetkinin kötüye kullanıldığı durumlara ilişkin örnekler verdiği bir tartışma yürütülür.
- Öğrenciler beyin fırtınası yaparak okulun işleyişini sağlayan kuralları belirtirler. Öğretmen bunları tahtaya yazar ve öğrencilerle birlikte bunları öğretim organizasyonu, öğrenci davranışı, öğretmen davranışı vb. için kurallar halinde gruplandırır. Açık bir tartışmada öğrenciler şu soruları yanıtlar: *Kurallar olmasaydı okul nasıl çalışırdı? Öğrenciler ve öğretmenler nasıl davranırdı? Öğrenciler okulda ne kadar öğrenirdi?* . Daha sonra öğretmen, okuldaki kuralların devletteki yasalara nasıl benzediğini ve okulun işleyişi için kurallara ihtiyaç duyulması ile devletin işleyişi için yasaların varlığı arasındaki benzerliğin ne olduğunu sorar. Öğrencilere eski uygarlıklardaki yasalar ve bunların neden çıkarıldığı hatırlatılır ve antik çağlardan günümüze yasaların rolü hakkında birlikte sonuca varılırken, öğretmen hukukun üstünlüğüne ve hukukun üstünlüğünü modern koşullarda sağlamanın gerekliliğine vurgu yapar.
- Öğrenciler, beş gruba ayrılır. Her grup, üzerinde hukukun üstünlüğü unsurlarının yazılı olduğu toplam 5 kağıttan birer kağıt çeker : (1) kanun önünde eşitlik, (2) kanun önünde hesap verebilirlik, (3) adil ve tarafsız hukuk sistemi, (4)) adalete erişim ve (5) şeffaflık. Gruplar, "kendi" hukukun üstünlüğü ögesinin anlamını çevrimiçi olarak araştırır ve örneklerle açıklar. Aynı zamanda, hukukun üstünlüğünün "kendi" unsurlarının hükümet temsilcileri (bakan, milletvekili, yargıç, polis) tarafından ihlal edildiği gerçek hayattan örneklerle ortaya çıkarlar. Her grup örneklerle hukukun üstünlüğünün özel unsurunu açıklayan (saygı ve ihlal yoluyla) bir poster yapar. Posterler görünür bir yere asılır. Her posterin sunumundan sonra, diğer öğrencilerden belirli unsurla ilgili örnekler eklemeleri istenir.
- Öğrenciler, iyi yönetim ilkelerini (hesap verebilirlik, şeffaflık, tarafsızlık ve sorumluluk) açıklayan bir sunumu takip eder. İkişerli gruplara ayrılan öğrencilere, farklı kurumların iyi yönetim ilkelerine saygı duyduğu veya ihlal ettiği durumları açıklayan bir çalışma sayfası verilir: Görevleri, açıklanan durumların her birinin ilgili olduğu ilkeyi belirlemek ve ilkeye ek olarak, durumun gözlemini veya ihlalini açıklayıp açıklamadığı yazılır. Daha sonra öğretmen yardımıyla cevapların doğruluğu kontrol edilir. Sonunda, öğrenciler buldukları diğer örnekleri listeleme fırsatı bulurlar.

KAPSAYICILIK, CİNSİYET EŞİTLİĞİ/DUYARLILIK, KÜLTÜRLERARASILIK VE MÜFREDATLAR ARASI ENTEGRASYON

Öğretmen, ders boyunca tüm öğrencileri tüm etkinliklere dahil ederek kapsayıcılığı sağlar. Bunu yaparken, uygun yaklaşımların (bireyselleştirme, farklılaştırma, takım çalışması, sınıf arkadaşı desteği) kullanımı yoluyla her çocuğun bilişsel ve duygusal olarak meşgul olmasını

sağlar. Engelli öğrencilerle çalışırken bireysel bir eğitim planı uygular (özelleştirilmiş öğrenme sonuçları ve değerlendirme standartları ile) ve mümkün olduğunda diğer insanlardan (kişisel ve eğitim asistanları, eğitim araçları, gönüllü öğretmenler ve kaynak merkezi olan okullardan profesyoneller) ek destek alır. Tüm öğrencileri, özellikle savunmasız gruplardan gelenleri düzenli olarak izler, böylece öğrenme zorluklarını derhal belirleyebilir, onları öğrenme sonuçlarına ulaşma konusunda teşvik edebilir ve destekleyebilir.

Etkinliklerin uygulanması sırasında öğretmen kız ve erkek çocuklara eşit davranır ve onlara cinsiyetçi roller yüklememeye özen gösterir. Çalışma gruplarını oluştururken cinsiyete dayalı bir denge sağlamaya çalışır. Ek öğretim materyallerini seçerken, cinsiyete ve etnik/kültürel açıdan duyarlı olan ve cinsiyet eşitliğini teşvik eden, yani kültürlerarası entegrasyonu teşvik eden resimler ve örnekler kullanır.

Mümkün olduğunda, öğretmen öğretimin planlanması ve uygulanmasında konuların/içeriklerin/kavramların entegrasyonunu kullanır. Bütünleştirme, öğrencilerin bu konuda çalıştıkları konuya diğer konuların bakış açılarını dahil etmelerine ve farklı alanlardaki bilgileri bir bütün halinde bağlamalarına olanak tanır.

ÖĞRENCİ BAŞARILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğrencilerin beklenen değerlendirme standartlarına ulaşmalarını sağlamak için öğretmen, öğretme ve öğrenme sırasında öğrencilerin aktivitelerini sürekli olarak izler ve her öğrencinin ilerlemesi hakkında bilgi toplar. Etkinliklere katılım için öğrencilere etkinliğin/görevin gerçekleştirilmesindeki başarı düzeyini gösteren geri bildirimler ve iyileştirme yönergeleri verilir (biçimlendirici değerlendirme). Bu amaçla öğretmen şunları izler ve değerlendirir:

- öğretmen veya sınıf arkadaşları tarafından sorulan sorulara sözlü cevaplar,
- veri toplamaya yönelik araştırma faaliyetleri,
- prodüksiyonlar (multimedya sunumları, posterler, broşürler ve diğer sunum türleri),
- küçük gruplar halinde çalışmaya katkı
- ödev
- sınav ve testlerin cevapları.

Her modülde değerlendirme standartlarına göre öğrencilerin başarılarının izlenmesi ve değerlendirilmesi, o modülde öğretimi uygulayan öğretmen tarafından gerçekleştirilir. Belirli bir modülün her konusunun öğrenimini tamamladıktan sonra öğrenci, elde edilen değerlendirme standartlarının açıklaması şeklinde özetleyici bir değerlendirme alır. Özetleyici değerlendirme, bir bilgi testinde elde edilen sonucun çeşitli biçimlendirici değerlendirme teknikleri aracılığıyla tespit edilen ilerleme değerlendirmesiyle birlikte bir kombinasyon olarak gerçekleştirilir.

Her konunun öğrenimini tamamladıktan sonra öğrenci, ulaşılan değerlendirme standartlarının açıklaması şeklinde özetleyici bir değerlendirme alır. Özetleyici değerlendirme, bir bilgi testinde elde edilen sonucun çeşitli biçimlendirici değerlendirme teknikleri aracılığıyla tespit edilen ilerleme değerlendirmesiyle birlikte bir kombinasyonu olarak gerçekleştirilir. Öğretim yılının sonunda, öğrenci sayısal bir özet notu alır.

Eğitim müfredatının uygulamaya geçtiği tarih	2023/2024 akademik yılı
Programı hazırlayan kurum	Eğitimi Geliştirme Bürosu
Temel Eğitim Kanunu'nun 30. Maddesinin 3. Fıkrası uyarınca ("Kuzey Makedonya Cumhuriyeti Resmi Gazetesi" No. 161/19 ve 229/20), Eğitim ve Bilim Bakanı Tarih ve Toplum konusu VI. sınıflar için müfredatı kabul etti .	no. _____ 2023 Eğitim ve Bilim Bakanı Doç. Dr. Jeton Shaqiri _____